

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

# SLOVENEK

Ž nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

## Preokret na Madjarskem

Ze v zasebnem življenju je prvi predpogoj vsakega uspeha sposobnost, točno premeriti razdaljo, ki te loči od tvojega bližnjega, to se pravi spoznati svoj resničen položaj v primeri s položajem popotnika, ki ga srečaš na zemskem potovanju. To velja toliko bolj za politika in posebno za državnika, ki si je nadel težko breme, da vodi državo.

Zgodovina desetih let samovlade Istvana Bethlena je pokazala, da on te velike življenjske umetnosti ni poznal. Grof Bethlen ni točno premeril razdalje do svojih sosedov, spoznal ni resničnega položaja povojne Madjarske v odnosu do njenih sosedov. Mož velikih političnih in diplomatskih sposobnosti, potomec grofov, ki so že pred štiristo leti vladali Sedmograški, tipičen predstavnik madjarske aristokratske elite, ni znal premeriti razdalje iz Budimpešte do državnih meja. Ko bi bil to storil, bi bil videl, da stoji Pešta v območju čeških topov, da sega Romunska v srce nekdanje Ogrske in da je na jugu Jugoslavija Madjarom za vselej zajezila pot k morju. Iz spoznanja resničnega položaja osem milijonskega naroda, ki je vključen v obroč močnejših, bi se bila morala roditi realna politika, to je politika, ki jo narekujejo resnični interesi madjarskega naroda. Toda te resnice grof Bethlen ni spoznal in je morda tudi ni mogel. Kakor se po vojni strmoglavljivi cesarji s svojimi dvori niso mogli živjeti v svoj resničen položaj in še danes živijo s staro miselnostjo ter sanjajo sanje Levstikovega »Ubežnega kralja«, tako živi še danes madjarska aristokracija in z njo grof Bethlen v času Tiszovih potovanj po Bosni in kuje načrte o obnovitvi stare Ogrske. Ne more se sprijazniti z resničnostjo, ker je bridka in zahteva od nje žrtve.

Naraven razum bi bil moral peljati Bethlena k sosedom, ki bi bili radi pozabili na vse bridkosti, ki so jih trpeli pod ogrskimi bani, kakor so bili grof Khuen-Hedervary, Bethlenov vzgojitelj, in drugi, samo da bi prišlo do znošnejše sožitja z Madjari. Saj bi to bilo v interesu vseh. Ta spoznanje se posebno narekuje težke gospodarske razmere, s katerimi se borijo nasledstvene države in posebno Madjarska. Samo eno so zahtevali sosede, to je, da Madjari pustijo njihove mejnike na mestu. To pa Bethlen in vodilnim madjarskim politikom ni šlo v glavo. Grof Bethlen je s pomočjo zvez, ki jih je imela madjarska aristokracija na Angliškem, organiziral sistematično gonjo za revizijo trianske pogodbe, to se pravi sedanjih madjarskih mej, in pridobil zase lastnika velikega angleškega časopisnega trusta lorda Rothermerea. Na struno o reviziji mirovni pogodbe je udaril tudi Mussolini, da bi potegnil na svojo stran Nemce in Madjare. Nemci niso želi na fašistične limanice in so še danes ohranili samostojno linijo v zunanji politiki, pač pa Madjari. Prijateljstvo z Italijani ni prineslo Madjarski nikakršnih resničnih koristi in še trgovinska pogodba, ki jo je italijansko časopisje tako povzdigovalo, je ostala za madjarsko gospodarstvo brez pomena. Največ, kar so Italijani lahko dali Madjarom, je bilo nekaj dijaških podpor za akademike, ki študirajo na italijanskih vseučiliščih. Ko je prišla Madjarska v hudo finančno stisko in je potrkala na vrata na zapadu za posojilo, tedaj je odvedal Rothermere, odvedoval so Angličji, češ, da nimajo denarja, in iz istega vzroka niso mogli Bethlenu pomagati Italijani. Ostali so samo Francozi. Po desetih letih romantike v zunanji politiki je nenadoma etal Bethlen pred trdo resničnostjo. Tudi njega je pot končno pripeljala v Pariz.

Po pravici je Karel Peyer, vodja madjarskih socialistov, dejal: »Samo dobra zunanja politika more izveliči Madjarsko iz blata.« Bethlenovega padca je v prvi vrsti kriva zgrešena zunanja politika. Gospodarska kriza je res zajela vse države, posebno agrarne, toda gotovo je, da bi bil gospodarski položaj na Madjarskem danes drugačen, ako bi se bili Madjari sporazumeli s svojimi sosedi in tako omogočili z njimi tesnejše gospodarske stike, ako bi jih ne bili stalno vzmernirjali s pripravami za vzpostavitev habsburške monarhije, ako bi se ne bili postavili v službo fašističnih mednarodnih intrig. Državni proračun izkazuje okoli 150 milijonov pengőjev primanjkljaja in poloma Kreditne banke je kriva Bethlenova vlada, ki je pri banki najela ogromna posojila in jih ni plačala. In kam je šel ta denar? Madjarska se je po navodilih iz Rima mrzlično oboroževala. Kakor inozemski listi poročajo, se je francoskemu poslaniku v Budimpešti posrečilo priti v posest listin, ki dokazujejo, da so Madjari tajno nagromadili že velike zaloge orožja; med francoskim poslanikom in grofom Bethlenom je baje prišlo do mučnega incidenta, ko mu je poslanik pomolil listine pod nos.

Kakor pri Nemcih, tako je tudi izbruh finančne krize na Madjarskem povzročilo nezaupanje inozemstva v državno politiko. Istočasno kakor iz Nemčije so inozemci naglo dvigali denar iz Madjarske, ker jih je avanturistična politika grofa Bethlena preplašila in ker so slutili, da se njihov denar porablja v vse druge namene, kakor v gospodarske. To potrjuje nota Bethlenove vlade na Zvezo narodov, naj pošlje na Madjarsko gospodarske strokovnjake, ki se bodo lahko prepričali, da je inozemski denar naložen edino v gospodarskih podjetjih; to bo brezdvomno, ugotavlja nota, vzpostavilo omajano zaupanje inozemstva v madjarske finance.

S svojo nespametno zunanjo politiko je grof Bethlen zapravil zaupanje, ki ga je Madjarska uživala v inozemstvu in s tem tudi prizadel državi hud gospodarski udarec. Vse kaže, da je Francija zahtevala od Bethlena poleg finančnih tudi politična jamstva, in sicer zunanje- in notranjepolitičnega značaja. Madjari morajo zhrabriti svoje zveze z Rimom in Berlinom in država si mora dati liberalnejšo vlado. Dejstvo je, da nastopa večina mad-

# Kako bo usmeril madjarsko politiko grof Karolyi?

## Olicijelni komunike pravi, da se bo Karolyi točno držal Bethlenove politike Nova vlada še ni sestavljena — Opozicija zahteva nove svobodne volitve

Budimpešta, 21. avg. ž. Po vsej Madjarski z napetostjo pričakujejo vesti o razvoju dogodkov in o rešitvi vladne krize. Zelo pada v oči manifestacija simpatije in privrženosti grofu Bethlenu, ki mu je bila izkazana pri večeršnjih sejah vlade. Posebno značilno dejstvo za demisijo Bethlenove vlade je, da je Bethlen svojo namero sporočil pred daljši časom vsem članom vlade in politikom in sicer na seji ministrskega sveta. Ministri so bili zato že pripravljani na njegovo demisijo. Listi pišejo, da ima Bethlen zelo slabe živce, kar je bilo tudi vzrok njegove demisije. Znano je, da njegova vlada uživa veliko nezaupanje in antipatijo med narodom. Ministri so bili najprej prepričani, da pomeni Bethlenova ostavka le rekonstrukcijo kabineta in ji niso pripisovali velike važnosti, ker se je rekonstrukcija že dalj časa pričakovala. Opozicija sedaj samo pričakuje in zahteva popolno spremembo režima. Socialna demokratska stranka zahteva temeljito spremembo in razpust parlamenta ter razpis novih volitev potom tajnega glasovanja. V predsedstvu vlade je pripravljenih 50 kovčegov za korespondenco grofa Bethlena, ki jo bo pustil prepeljati na svoje posestvo, ker nima v Budimpešti stanovanja.

Grof Karolyi nadaljuje pogajanja, da sestavi novo vlado. Regent Horthy je ob 10 sprejel prvo skupino zastopnikov vladne stranke. V teku današnjega dne bo sprejel še 20 zastopnikov vladne stranke, kar je zelo neobičajno, ker do sedaj regent nikdar ni sprejel na konzultacijo tako velikega števila politikov, ki naj bi prišli v poštev za sestavo vlade. Horthy bo proučil mišljenje predstavnikov magnatske in poslanske zbornice. V avdicenco je pozval tudi primasa Szeredyja.

Budimpešta, 21. avg. ž. Socialdemokratski list »Nepsavac« se obširno bavi z ostavko grofa Bethlena in izraža veliko zadovoljstvo, da je odšel iz političnega življenja, čeprav prepozno. List ne vidi nobene garancije v politični preteklosti grofa Karolyija niti v njegovi osebnosti, da bi se moglo sklepati, da bo njegova vlada boljša. »Nepsavac« zahteva sklicanje parlamenta. Snoči se je vršila seja vodstva vladne stranke. Pavel Pesthy je poročal o svojih pogajanjih z grofom Karolyjem in pozval zastopnike, da čuvajo enotnost. Odločno je

izjavil, da bo vlada grofa Karolyija vodila isto politiko, kot jo je vršila Bethlenova.

Budimpešta, 21. avg. ž. Današnji listi s pričanjem pišejo, da bo vlada danes popoldne sestavljena. V vlado grofa Karolyija bodo vstopili najbrž kot notranji minister Daranyi, zunanji minister grof Csekonyicz, vojni minister Gömbös bo ostal, poljedelski minister bo Mucsenbacher, ministrstvo za socialno politiko in prosveto bo združeno in ga bo prevzel bivši minister Ernst. Ministrstvo trgovine bo prevzel dosedanji trgovinski minister Bud, pravosodno ministrstvo Zeitway, finančno ministrstvo pa Valko.

Budimpešta, 21. avg. AA. Ker je regent Horthy pooblastil Karolyija, naj sestavi novo vlado, so nastali v javnosti pomisleki, ali ne bo morda Karolyjeva vlada izpremenila pravca zunanje politike. Govorilo se je, da bo odšel Madjarska pustila dosedanjo italijansko politiko in se oklenila francoske smeri. Glede na to je Karoly izjavil v vinarjem, da bo po vsej priliki novo vlado sestavil že do sobote. Njegova vlada se bo naslanjala na koalicijsko stranko edinstva in krščansko-socialne gospodarske stranke. To pomeni, da se zunanja po-

litika Madjarske ne bo izpremenila.

Budimpešta, 21. avg. AA. V današnjem uradnem poročilu madjarske vlade demantirajo vesti inozemskega časopisja, da bo grof Karolyi, ako sestavi novo vlado, izpremenil dosedanjo politiko Madjarske in zavzel novo stališče v dinastičnem vprašanju. Službeni krogi demantirajo te vesti in kategorično izjavljajo, da so brez podlage. Ti krogi poudarjajo, da je grof Karolyi kot minister zunanjih zadev Madjarske v bivši vladi grofa Bethlena opepatovano izjavil, da je prevzel to mesto le zato, ker je v vsakem pogledu soglašal s pojmovanjem zunanje politike, kakor ga je bila opredelila vlada grofa Bethlena in ker je šlo ob tej priliki za to, da ohrani in okrepi stara prijateljstva in pridobi nova in ker naj taka politika varuje bodočnost Madjarske in zaščiti njene življenjske politične interese. Zato ni razloga, da bi grof Karolyi kot predsednik nove vlade izpremenil ta pravce madjarske zunanje politike, ki ga sedaj odobrava tudi vsa madjarska javnost. Tudi v dinastičnem vprašanju se namerava grof Karolyi strogo ravnati po načelih, ki jih je obeležil grof Bethlen in ki jih odobrava vsa država.

## Nova vlada že danes

Budimpešta, 21. avg. Smatra se, da bo grof Karolyi sestavil definitivno listo ministrov tekom sobote. Posebne težkoc se za podelitev finančnega ministrstva. Bivši finančni minister Teleszky ga noče prevzeti. Sedaj govori, da bo morda prevzel finančno ministrstvo bivši finančni minister Korany, bivši zunanji minister Valko ali državni podtajnik v finančnem ministrstvu Jakabb, za posebno resnega kandidata pa smatrajo ravnatelja madjarske narodne banke Belo Schobra. To ministrstvo je zaradi tega zelo važno, ker bo novi kabinet ostal ali padel radi energične izvedbe ostrih finančnih odredb. Po vsej verjetnosti ostane vojni minister Julius Gömbös, radi česar odpadejo vse govornice o tem, da bi bila Francija zahtevala, da se Gömbös odstrani. Grof Karolyi bo najbrž prevzel tudi zunanje ministrstvo. Dosedanji prosvet-

ni minister, grof Klebelsberg, kateremu se očita, da je prekoračil proračun in zapravljval, se v ministrstvo ne vrne več. Trgovinski minister ostane še nadalje dr. Bud. Kmetijski minister bo ali dosedanji finančni minister dr. Weckerle ali pa zastopnik veleagrarcev dr. Mutschenmacher. Izključeno je, da bi dosedanji kmetijski minister Mayer ostal na čelu novega ministrstva malih kmetov.

Budimpešta, 21. avg. tg. Grof Karolyi še ni končal pogajanj za sestavo novega kabineta. Zvečer se j položaj nekoliko zboljšal, ker je krščanska gospodarska stranka obljubila sodelovanje. Grof Karolyi se je zvečer razgovarjal še s predsednikom madjarske narodne banke Popovicsem in bivšim finančnim ministrom Teleszkyjem. Domneva se, da bo jutri popoldne vlada že sestavljena.

# Gospodarska kriza v Bolgariji

## Sanacijski načrt sedanje vlade — Odločen nastop proti makedonskim nemirnežem — Zelja po mirnem sožitju s sosedi

Sofija, 18. avgusta.

Kakor znano, je vlada Malinova prevzela vladne posle pod najtežjimi razmerami. Državni deficit je s priračunanjem istega od prejšnjih let dosegel vsoto 1.800.000.000 levov. Sanacijski državniha budžeta tvori eno prvih nalog bodočega parlamenta. Zaman so opozicionci za časa vlade Ljapčeva dokazovali, da proračun za leto 1930-31, ki se je izvršil 1. aprila 1931, ne odgovarja dejanskemu položaju ter da bodo dohodki in resnici veliko manjši kot je po proračunu bilo predvideno. Skeptiki se pa takrat niso varali kakor priča današnji deficit. Zasedanje parlamenta v izredni seji ni bo trajalo dolgo, ker se udeležili finančni minister Girginov sej finančnega odseka pri Društvu narodov 3. septembra, kjer bo predložil zahteve bolgarske vlade, ki v glavnem obsegajo odgoditev repaacijskih plačil. Plediral bo tudi za nižjo valorizacijo bolgarskih posojil ter bo skušal dobiti razne druge olajšave, ki bi razbremenile državni buđet. Med drugim se namerava odpraviti drago najemno armado, ki zelo obremenjuje vojni buđet.

Podpora kmeta in ozdravljanje gospodarske krize so druge velike naloge, ki čakajo poslance. S tem v zvezi bo boj proti kartelom in boj proti domači industriji, v kolikor je le-ta izrabljala od prejšnje vlade dane ji ugodnosti. Istočasno je potreba znižati vse življenjske potrebščine, da bo do-

seženo pravo razmerje med kmetsko in industrijsko produkcijo. Razni v tem smislu izgotovljeni zakonski projekti čakajo na rešitev ter je sprejetje vsled močne večine današnje vlade (150 od 274 poslancev) že zasigurano. Na vladi so ljudje ljudskega zaupanja in je zato opravičeno upanje, da se Bolgarija iz današnjega brezupnega stanja reši. Pričakuje se, da bodo tudi mednarodne organizacije znale ceniti in uvaževati prizadevanje sedanje vlade po miru na Balkanu.

Prejšnja vladna večina, »Zgovorec«, je imenovala za svojega začasnega predsednika prof. Danailova, ker je faktični vodja bivši ministrski predsednik Ljapčev še v sanatoriju prof. Majerja v Berlinu, kjer je bil, kakor znano operiran. »Zgovorec« do prihoda Ljapčeva ne bo podvzel predvidoma posebnih korakov proti novi vladi, opazoval bo delo vlade ter vladne ukrepe motril kritično, v splošnem pa prevladuje mnenje, da se ne sme delati v sedanjem položaju države neumnostna načelna opozicija, ker se morajo vsi zavedati velike odgovornosti pred ljudstvom.

Komunisti bodo načeloma vodili najostrejši boj proti »demokratsko-agrarnemu fašizmu«. Pokazali

so to na obilnih shodih v nedeljo 16. avgusta, na katerih je v velikih krajih nastopila policija in ponekod celo vojaštvo.

Osem makedonskih poslancev se bo držalo v rezervi, pričakujejo se pa ostre debate zaradi izvršenih macedonskih aretacij. V tem oziru je vlada neupogljiva ter je minister za notranje zadeve Mušanov pokazal veliko odločnost, ko je pri zadnjem atentatu v ulici Cerkovna izločil policijo od daljnjih preiskav ter poveril preiskavo državni sodniji, češ da je zakon za vsakogar enak.

Pet socialistnih demokratov pač ne bo moglo igrati posebne vloge.

Pričakuje se, da bo delo ljudskih zastopnikov, katerim je dal narod, dasi je stal pod pritiskom izrednega terorja, svoje zaupanje, plodonosno ne samo za Bolgarijo, temveč tudi v tem smislu, da se bo ustvarilo na Balkanskem polotoku ozračje mirnega sožitja med balkanskimi narodi. In v tem smislu pozdravljamo tudi mi otvoritev narodnega zbornja v Sofiji, želeč Bolgariji in bolgarskemu narodu ozdravljenje iz teške krize ter miren razvoj v vzajemnosti z drugimi balkanskimi narodi, posebno z Jugoslavijo.

## „Makedonstvujušči“ se streljajo dalje

Sofija, 21. avgusta. Pred sinočnjim se je tu zopet zgodil atentat. V stanovanju v hiši na ulici Cara Astruha št. 29 so tri sobe, v katerih stanuje v vsaki po več ljudi. Trije neznanici so izvršili napad v sobi, kjer stanujejo protogrovcvi Sandov, Matev in Vasilev. Vasilev je bil v gosteh pri Matevu in je ležal obleden na postelji, Matev pa je bral. Napadalcu so streljali iz revolverjev tipa Parabulum. Sandovu se je posrečilo, da je prišel do svojega revolverja, nakar je začel tudi on streljati ter tako

pregnal napadalce, ki so stekli na ulico in se skrili na vogalu za avtomobilom št. 862, ki je tam čakal z delujočim motorjem. Tako so pobegnili. Vsi trije so izginili iz Sofije, čeprav je policija takoj cernirala vse izhode iz mesta. Omenjeni Protogrovcvi so se naselili v omenjenem stanovanju pred dvema tedna. Sandov in Matev sta dobila 4 do 5 nevarnih ran v prsa in želodec. Stanje obeh je resno. Vzlic temu je Sandov mogel dati policiji popis napadalcev.

## Nemška vlada proti velegoljulum

Bremen, 21. avgusta. AA. Danes so bili aretirani bratje Lahusen, glavni lastniki Severno-nemškega volnena trusta, ki je o priliki nedavne bančne krize v Nemčiji začel v konkurz. Obtoženi so, da so izvršili razne sleparske operacije v lastno korist. Na podlagi ugotovitenega naroka znašajo dolgovi koncentra 257 milijonov mark (okrog 3 milijarde dinarjev), premoženje trusta pa cenijo na 61 milijonov. Izguba znaša torej približno 200 milijonov mark.

Danes teden  
otvoritev velesejma  
Ali ste že sestavili primeren  
oglas za Slovence?

# Prokletstvo nadprodukcije in racionalizacije

## Nad Ameriko so prišli črni dnevi — Bombažna kriza

Newyork, 21. avg. Amerika se je sama ustrašila svojega bogastva, v katerem se bo zadušila. Gesla, ki jih je izdala svojčas ameriška industrija, so rodila pogubo. Zvišanje produkcije in racionalizacija, ki se je oznanjala in izvajala kot največja pridobitev tega stoletja, sta rodili tako nadprodukcijo, ki nima primere v zgodovini človeštva. Posebno pogubno pa je bilo to gesto v poljedelski produkciji. Farmerji, ki jih je bilo pred leti težko pripraviti do tega, da uvedejo moderne metode produkcije, zdaj s strahom opazujejo, kako vsled prenasajenja svetovnega trga z njihovim žitom, bombažem, sladkorjem, kavo in gumijem, svojih bogastev ne morejo spraviti več v denar, tako da bi bilo bolje, če bi bili sadili krompir, da sami ne pomrejo gladi.

Seveda je na Kitajskem najmanj 100 milijonov ljudi, ki bi nujno potrebovali ameriške produkte, toda ti ljudje so sami brez denarja, dočim ostali svetovni trg ameriškega žita in bombaža sploh ne potrebuje. Najnovejša je kriza bombažne trgovine. Letošnja žetev bo znašala 15.584.000 bal. Ta nadprodukcija je imela katastrofalne učinke na bombažni trg, tako da so cene padle na 8 centov za kilogram, in se boje, da bodo padle še na 5, kar bi pomenilo popoln ruin kmetovalcev. Pretekla leta je vlada farmerjem pomagala s tem, da je kmetijsko ministristvo samo nakupovalo bom-

baž, tako da zdaj razpolaga z rezervo 2 milijonov bal, ki krizo je povečevalo. Zdaj svoteje kmetijsko ministristvo farmerjem, naj tretjino svojih nasadov uničijo, da vzdržijo cene. Seveda ni to nobena prava rešitev. Tudi se farmerji tej rešitvi upirajo in zahtevajo, naj kmetijsko ministristvo uniči svoje bombažne rezerve, katere hoče ohraniti do jeseni prihodnjega leta, da jih proda.

Zato je ministristvo zdaj svoj nasvet preključilo in namerava nakupiti od farmerjev 7 milijonov bal nove žetve, ako se farmerji obvežejo, da prihodnje leto sploh ne bodo sejali več bombaža.

Seveda je ta predlog naletel na še hujšo opozicijo kmetovalcev in trgovcev. Če se izdelovanje bombaža v 14 državah Unije sploh opusti, kaj bodo farmerji potem počeli? Zanimivo pa je to, da te države Unije, ki izkazujejo toliko nadprodukcijo bombaža, nikakor še niso maksimalno izrabile zemlje. Skoraj vsi bombažni pridelovalci sveta izkazujejo na 1 ha višjo produkcijo, nego vsaj imenovanih 14 držav severnoameriške Unije.

## Nazadovanje belega prebivalstva

Newyork, 21. avg. tg. Počasi se odkrivajo v glavnih potezah rezultati letošnjega ljudskega štetja. Ugotovitev niso nič kaj vesele. Konstatirajo se sledeča tri dejstva: 1. nazadovanje belega prebi-

valstva v primeri s črnim, 2. nazadovanje rasti v obsegu, čeprav se povprečna starost podaljšuje, 3. konstantno padanje števila prebivalstva na deželi, ne da bi mesta imela zadosti stanovanj za prišlece z dežele.

Črno prebivalstvo tvori naravnost nevarnost za »beli značaj« Unije. Naraslanje črnega plemena je naravnost strahotno. Število črncev, ki je znašalo v državi Newyorku l. 1920 okoli 198.000 duš, je danes naraslo že na 413.000, torej za 108% v desetih letih, medtem ko je belo prebivalstvo naraslo od 10 milijonov samo na 12 milijonov, to je komaj za 10%. Dočim imajo bele družine povprečno samo 2 do 3 otroke, jih imajo črni povprečno 4 do 6. Na ta način bo v 30 letih črno prebivalstvo naraslo v državi Newyork na 3 milijone in pol, dočim bo belih 15 milijonov. Med črni prevladujejo otroci moškega spola, pa tudi brezposelnih je največ med njimi, tako da tvorijo tudi socialno nevarnost.

Rojstva so v desetih letih padla za 8%. Poroke so padle v dobi enega leta za 4%.

Gospodarska kriza in pa privlačnost habsburških velikih mest je vzrok, da podeželsko prebivalstvo kar dere v velemesta. Poljedelski stroji so nadomestili delo človeških rok, ki iščejo sedaj zasluka v mestu. Padle so cene žitini, jajcem in vsem drugim produktom in edino, kar se še splača kmetu, je mleko.

## Atentatorja na jugoslovanske vlake

Dunaj, 21. avgusta. AA. Dunajski listi poročajo, da je avstrijska policija dognala, da je drugi zločinca, ki je s Hranilovičem položil peklenške stroje v železniške voze Mijo Seletkovič, bivši avstrijski častnik. Zadanja leta je živel v Sopronju na Madjarskem. Odlod je opelovano potoval v inozemstvo z madjarskim potnim listom. Dognano je nadalje, da sta bila ta dva terorista v neposrednem stiku z dunajsko skupino emigrantov Perčeca in generala Sarkočiča. O zločinah, ki so bili prvi dne 1. m., so znane tele podrobnosti:

V noči med 21. julijem in 1. avgustom sta izstopili iz švicar. brzdolaka na postaji Schwarzach — St. Veit dve sumljivi osebi in izročili na postaji majhen kovček in dve torbici. Na potu v hotel je eden od teh dveh dejal nosaču, naj pazi na te stvari, ker so nevarne. Seletkovič se je nastanil v hotelu »Post«, Hranilovič pa v hotelu »Schweizerhof«. Tu je Hranilovič popil pol litra vina in se zapletel z natakarico v razgovor. Zato se ga je natakarica dobro spominjala in je mogla prepoznati sliko, ki jo je pokazalo redarstvo.

»Neue Freie Presse« poroča, da je uradnik avstrijske državne policije s slikami obeh zločincev odloval z Dunaja v Schwarzach — St. Veit, kjer jih je pokazal tamosnjim železničarjem in ostalim osebami, ki so v obeh slikah prepoznale oba zločince. Hranilovič se je izdal za Amerikanca, ker je bil prejšnja leta v Ameriki, vendar mu tega niso verjeli. Oba sta še iste noči sedla v vlak D 31, ki potuje na postaji Schwarzach — St. Veit ob dveh ponoči in vozi v pravcu proti Beljaku. Vstopila sta v voz München — Beograd ABCA št. 23.508. V tem vozu je bila eksplozija na zemunski postaji. Sedla sta v kupa 1. razreda. Sprevednik je opazil, da sta bila slabo oblečena, da pa sta se vendar vozila v 1. razredu. Sprevednika Martina Rauda, ki je spremljal vlak do Jesenice, sta Hranilovič in Seletkovič prosila, naj nikogar ne pusti v njun kupa, ker se želita odpočiti in ker sta močno utrujena. Prosila sta sprevednika, naj ju od zunaj zapre. Ko je vlak prispel na postajo Gastein, sta Hranilovič in Seletkovič prosila sprevednika, naj jima

odpre, ker želita izstopiti. Obenem sta ga vprašala, ali lahko menjata svoje vozne listke, ki so se glasil za progo Schwarzach — St. Veit — Beljak, ker želita izpremeniti smer vožnje. Ko sta Hranilovič in Seletkovič stopila v vlak na postaji Schwarzach — St. Veit, sta imela dve torbici in en kovček, v Gasteinu pa sta vzela s seboj samo kovček in eno torbico. V Gasteinu sta prenočila v Solhingerhofu.

Hranilovič in Seletkovič sta se 3. t. m. vnovič pojavila v Schwarzach — St. Veitu. Sprevednik Konrad Gustav pravi, da je zahteval Hranilovič, naj ga kasneje prebudi, ker se želi takoj vrniti na Dunaj. V Schwarzach — St. Veitu sta Hranilovič in Seletkovič stopila v voz Berlin — Sušak ABCA št. 23.504, ki je eksploziral na Jesenici. Hranilovič in Seletkovič sta izstopila v Beljaku. Sprevednik je opazil, da je bil njun kupa zaprt.

Atentati so bili pripravljani in organizirani v Fliegenbachu pri Eisenstadtu na Gradiškanskem v hiši Antona Sejmancoviča. Hišo je kupil Perčec za svoje načrte. Tu so bili atentati v vsej podrobnosti organizirani, tu so preizkušali peklenške stroje. Zadnje dni meseca julija sta bila v tej hiši Seletkovič in Ignjat Domitrovič, ki sta prišla iz Sopronja na Madjarskem.

Belgrad, 2. avg. 1. Očividno je, da sta Hranilovič, in njegov tovariš samo dva člana organizacije, ki na avstrijskih tleh pripravljata atentate na sosedne države. Avstrijska policija dobro ve, kateri družbi pripadata Hranilovič in tovariš. Ta družba se zbira na Dunaju okrog znanega narodnega izdajalca Perčeca. Za 8. avg. je avstrijsko časopisje pisalo, da je Perčec osebno nadzoroval montiranje peklenških strojev v vlakih. Naša javnost s polno pravico pozivlja avstrijsko vlado, da izpolni svojo dolžnost, če hoče korektno odnose med obema državama. Njena dolžnost pa je, da popolnoma razene gnezdo, ki pošilja bombe in peklenške stroje v našo državo in ubija nedolžne otroke in mirne potnike.

## Velika patriolična slavnost

Zagreb, 21. avg. AA. Dne 5. in 6. septembra bo v Zagrebu svečana posvetitev zastave II. kraljevnega odbora Jadranske straže v Zagrebu v navzočnosti kumice Nj. Vel. kraljice Marije. Mesto Zagreb bo ob tej svečanosti slavnostno razsvetljeno. V proslavo rojstnega dne prestolonaslednika kraljeviča Petra, zaščitnika Jadranske straže, bo ta dan svečana bakijada na čast kumice Nj. Vel. kraljice Mariji in prestolonasledniku Petru. Bakijade se udeležijo vsa društva in godbe, ki so bile posebej za to povabljene. Svečanosti se bodo 5. septembra zvečer nadaljevale v Narodnem gledališču, kjer bo govoril o pomenu in namenu Jadranske straže podpredsednik drugega kraljevnega odbora univ. prof. dr. Grga Novak. 6. septembra bo posvetitev zastave. Ob 11 bo sprejem Nj. Vel. kraljice. Zastavo bo posvetil zagrebški nadškof dr. Ante Bauer ob veliki asistenci. Nj. Vel. kraljica Marija bo na drog pribila žebije v imenu kralja in članov vladarske hiše.

## Zborovanje JUJ

Beograd, 21. avg. 1. Jugoslovansko učiteljsko združenje bo imelo letos v Belgradu od 23. do 25. avgusta svojo letno skupščino. Na skupščini bodo zastopana vsa učiteljska združenja v državi kakor tudi vse sekcije. Skupščina bo pričela svoje delo v nedeljo, 23. t. m. pod predsedstvom dosedanjega predsednika Damjana Rašiča. Svečani deli skupščine se bo prenašal po radiu. Nato se bodo izvolili posamezni odbori za posamezna vprašanja. V ponedeljek bo univerzitetni profesor dr. Čerič imel predavanje o jugoslovanski misli skozi zgodovino. Popoldne bodo objavili odbori rezultate svojih zborovanj. Organiziran je poseben odbor, ki bo poskrbel za razne izlete in razgled Belgrada in beograjskih ustanov. Udeleženci bodo nastanjeni v dijaškem domu in domu jugoslov. učiteljskega združenja. Delegete iz oddaljenih krajev so pričeli že prihajati.

## Pravilnik za želez. delavce

Belgrad, 21. avg. AA. S sklepom prometnega ministra se je v generalni direktiji državnih železnic ustanovila posebna komisija za izdelavo načrta o pravilniku železniških delavcev. To vprašanje se mora rešiti v najkrajšem času. Zelo je, da bi bil pravilnik sprejet tako, da se bo v njem največja pažnja posvetila praktičnemu življenju in potrebam službe, ker je bil pravilnik ravno v tem pogledu dozdaj nepopoln.

## Nautilus pogumno plove dalje

Stockholm, 21. avgusta. Pomornica »Nautilus« je, kakor znano, odplula iz Adventske luke na Svalbardskih otokih in hiti proti tečaju. Ker eden izmed »Nautilusovih« motorjev še vedno ne funkcionira pravilno, vozi z enim samim motorjem in kapitan Wilkins misli, da bo en motor tudi zadoščeval za potapljanje in vrtnje ledu. Temperatura na krovu je 2 stopinji višja od temperature vode, ki sedaj še znaša 4 stopinje nad ničlo. Kmalu bo seveda padla na ničlo. Wilkins ni vzel s seboj pilota, zato menijo, da bo težko manevriral, ako se bodo spustile nad zemljo megle. Mogoče je, da bo Wilkins napravil samo poskusno vožnjo in se vrnil na Svalbardske otoke po preteku treh tednov.

## Smrt otroka pod vozom

Kranj, 21. avgusta.

V poznih večernih urah se je v četrtek zvečer po Kranju razširila novica, da je na Kokrski neki voznik iz Mlake do smrti povozil otroka. Nesreča se je zgodila takole: V četrtek okrog 7 se je odpravil posestnikov sin Alojzij Sušnik, vulgo Dolharjev iz Mlake na Zabretovo posestvo v Bobovku po deske. Njegov oče Simen je bil, kot je čitateljem skoro gotovo še dobro v spominu, ob priliki velikega požara julija meseca na Mlaki najhujše prizadet, in sedaj z vso pridnostjo, kot vsi ostali pogoreci, obnavlja uničena posestva. Alojzij je tedaj krenil z vozom mimo kokrške cerkve navzdol. Pot proti Kokrski malo visi in konj se je spustil v lahen dir. Sušnik je sedel na vozu, obrnjen po strani, kot je to pri kmečkih voznikih navada, in zato ni gledal, kaj se godi spredaj, ker temu pač ni posvečal pažnje. Pred hišo Franca Skočica, vulgo Janca, se je sedel sredi ceste 14 do 18 mesecev star fantek, ki komaj za silo hodi. Soseda, ki se je nahajala v bližini, je zaslutila, da Sušnik otroka ne bo opazil. Zato ga je s klicanjem hotela opozoriti, Sušnik pa sosedo ni razumel, ker je mislil, da ga le ogovarja. Zato se za njene klice ni zmenil. Medtem pa je konj že dospel do otroka ter se ga v svojem instinktu še celo nekoliko izognil, pač pa je otroka, ki sicer ni imel vidnih poškodb, osiše kolesa močno zadelo na tilnik, kar je zadostovalo za smrtni udarec. Sušnik je sedaj nesrečo zapazil, ko nje ustavlil, pobral povoženega otroka ter ga nesel v hišo presenečenim staršem. Otrok je spil le še kozarec vode, nato pa je padel v nezavest in kmalu zatnil oči. Ali je nesreče kriva nezadostna pažnja Sušnika, ali pa je bilo premalo preskrbljeno za otrokovo varstvo, to bo dokazala preiskava.

## Venzelos proti Bolgarski

Bukarešta, 21. avgusta. tg. Grški ministrski predsednik Venzelos je danes izjavil časnikarjem v Sinaji, da brez pridržka pristaja na moralizatorij za nemške reparacije, da pa nikakor ne pristane na moralizatorij za vzhodne reparacije — predvsem bolgarske. Pripravljen je, razširiti razsodiščno pogodbo iz leta 1922. med Romunijo in Grčijo. Ideja balkanske federacije je sicer izvrstna, vendar bo do njene izvršitve preteklo še zelo dolgo časa. Venzelos je proti vzevam Grčije, ker se protivijo duhu Društva narodov. O notranjem položaju Grčije je izjavil, da so proračuni v zadnjih letih vedno izkazovali prebitek in da je tudi letošnji proračun v ravnotežju.

## Ze sedem let brez dežja

Madrid, 21. avgusta. Izve se, da je v Spaniji kraj, kjer ze šest let ni deževalo. Tu je v okraju Lorca v provinci Murcia v jugovzhodni Spaniji. Vsi namakovalni kanali so suhi in obe reki, ki tečeta skozi okraj, Gastril in Guardal, predstavljata samo neznaatna potoka. Ze tri leta ni bilo v Lorki nobene žetve in 30.000 oseb se je izselilo. 25.000 rodbin se nahaja v najrjnejši bedi. Okoli 3000 oseb se je včeraj zbralo pred mestno hišo v Lorki in zahtevalo nujne podpore.

## Spanski telefonisti počivajo

Pariz, 21. avg. AA. Po poročilu iz Ovjeđa v Spaniji so redarji prijeli 4 osebe, ko so trgale telefonske žice. Pri vseh štirih so našli večje število dinamitnih nabojev.

Madrid, 21. avg. 2. Stavka telefonistov zavzema vedno večji obseg. Barcelona je zaradi stavke popolnoma odrezana od zunanjega sveta. Tretjina telefonistov v državi ne dela.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe: Nekoliko boljše vreme. Hladno. Vetrovno. Spremenljivo. — Južne Alpe: Jasno. Topleje.

Zagrebska vremenska napoved. Izgledi za stalno vreme so slabi.

## XVI. ZAGREBŠKI VELESEJEM

29. VIII.—7. IX. 1931

SPLOŠNI MEDNARODNI VELIKI UZORNI SEJEM S SPECIENIMI SEJMI

Stavbarstvo	Razstava in sejem
Hotel — hiša — kuhinja	vojne in prediva
Prehranbena industrija	Tekstil
Poljedelstvo	Krznno in usnje
Mala domača obrt	Papir
	Higijenska razstava

5. in 6. IX.

RAZSTAVA DOMACE IN SEJEM

INOZEMSKJE PLEMENSKJE ŽIVINE

Z naprej kupljeno velesejmsko legitimacijo na jugoslovanskih železnih in jadranskih parobrodih 50%, v sosednih državah 25—30% popusta

## Trpljenje kitajskega ljudstva

### Vode počasi upadajo — Jezovi se podirajo dalje

Hankov, 21. avgusta. V poplavljenih provincah se je zopet porušila cela vrsta jezov. Blizu Nankinga si je reka izrila strugo, široko 32 km. Nanking zaenkrat ni neposredno ogrožen po vodah, pač pa se napolnjuje z gladnimi in bolnimi beženci iz ozemlja, ki se razprostira med Nankingom in Hankovom.

V Hankov sta prispela minister za ljudsko zdravstvo dr. Henglien in grof John Baker, ki sta se že zelo odlikovala v pomožnih organizacijah elementarnih katastrof. Jangceekiang je druga leta dosegel ob poplavih maksimalno višino 15 metrov, danes pa so njegove vode narasle na 45 metrov. Zaradi tega bi tudi jez preko Ičanga, ki naj bi zadržal aktualni volumen voda, predstavljal tako ogromno delo, katerega bi noben narod na svetu ne mogel izvršiti.

Bliizu mesta Ičang je reka preplavila železniški nasip, na katerem se je bila nastanila ogromna množica ljudstva. Voda je potopila in odnesla več tisoč oseb.

Griza in druge epidemije naraščajo. Mnogi beženci se na slovo srečo vkrcajo na džunke na morju in skušajo doseči druge kraje. Japonci so se iz Hankova izselili do zadnjega moža oziroma

## Proslava 50 letnice rajhenburšk. samostana

Včeraj se je v eni najlepših župnij lavantinske vladikovine vršila svečana proslava. Obhajala se je 50 letnica obstoja znamenitega rajhenburškega samostana oo. trapistov. Tej proslavi je poleg pristrnega programa dala še posebno značilno obsežje navzočnost številnih visokih cerkvenih dostojanstvenikov. Poleg lavant. vladike, prevzv. knezoškofa dr. Andreja Karlina, lavant. pomožnega škofa dr. Ivana Tomažiča so prispele k tej lepi in veliki proslavi tudi hrvaški metropoli, nadškof dr. Anton Bauer, ljubljanski vladika dr. Gregor Rožman, splitski škof dr. Bonifacij in mostarški vladika dr. Mišič. Razen tega so prihiteli tudi številni opatje iz raznih samostanov, nadalje celjski opat Jurak ter konjski arhidjaki Franc Tovorik. Proslava se je pričela na predvečer z bakljado na samostanskem dvorišču ob veliki udeležbi ljudstva, požarne brambe in drugih katoliških društev. Vse to se je vršilo sredi živahnega pokanja topičev ter krasne iluminacije. Včeraj na sam dan te proslave je bila ob pol 10 slovesna pontifikalna sv. maša na samostanskem dvorišču, ki jo je daroval ob asistenci cisterciancev prevzv. vladika lavantinski dr. Karlin. Med sv. mašo pa je imel ognjevit in globoko pridigo ljubljanski vsuč. prof. dr. Učič, ki je proslavljal občudovanja vredno delovanje trapistov, katerih življenje je veskokozi od zore do mraka iz desetletja v desetletje izdržava v izvrševanju vzvišenega gesla: Ora et labora. Podal je tudi zgodovino samostana, ki je bil ustanovljen po Francozu Gabrielu Giraudu. Med sv. mašo so krasno prepevali koralne melodije oo. trapisti, druge speve pa Salezijanci iz Radne pri Sevnici. Svečana pontifikalna sv. maša se je zaključila z zahvalnico Te Deum, nakar se je razvila procesija na pokopališče, kjer spe večno spanje očete trapisti. Procesijo je vodil ljubljanski vladika dr. Rožman in so se na pokopališču opravile molitve za vse rajne, ki so tamkaj pokopani. Pri svečanem obedu je opat Placid Opale v občutenem govoru pozdravil navzoče goste in jim izrekel najsrečnejšo zahvalo. Ob pol 5 pa se je ta velika proslava zaključila s slovesnimi večernicami.

## Enajsti otrok

Belgrad, 31. avg. 1. Mijo Dimitrovič iz Mokrinje se je te dni rodilo 11. dete. Za botra je bil Nj. Vel. kralj. Pri tej priliki se je v vasi zbralo nad 4000 prebivalcev iz vseh bližnjih vasi, ki so navdušeno klicali kralju in tako se je krst tega 11. otroka razvil v veličastno manifestacijo.

## Francija ima zlata na kupe

Pariz, 21. avg. 2. Po včerajšnjih poročilih francoske narodne banke so se zlate rezerve povišale ponovno od 7. do 12. avgusta za 1 milijardo 519 milijonov frankov, in sicer na višino 58 milijard 558.27 milijonov frankov.

## Prva poljska podmornica

Gdansk, 21. avg. AA. V pristanišče Gdinyo je prispela prva poljska podmornica. Zgradil so jo v francoski ladjedelnici.

Belgrad, 21. avg. AA. Minister financ je v soglasju s predsednikom ministrskega sveta sprejel ostavko na drž. službo, ki so jo dali Franc Vidic in Janko Savinšek, carinika osme skupine pri carinarnici v Kotorib, in Alojz Urđih, pomožni carinik 9. skupine v Mariboru.

Belgrad, 21. avgusta. AA. Na odredbo prometnega ministra se je ustanovila komisija za fond uradnikov prometnih ustanov in za fond za grajenje železniških hiš, ki je svoje delo končala. Predlog bo v najkrajšem času predložen ministru v odobritev.

Belgrad, 17. avg. AA. Dosedanji pomočnik direktorja finančne direktcije v Belgradu Milorad Gjočević je danes prevzel dolžnosti podguvernerja Narodne banke. Kot podguverner bo g. Gjočević sodeloval v izvršnem odboru Nar. banke.

Belgrad, 21. avg. AA. Na podlagi misljenja zadužbinskega sveta je prosvetni minister odobril, da se ustanovi »Zadužbina Stana Zujeviča«, ki se bo porabila za tiskanje in nagrade izbranih prevodov a področja morale, estetike in filozofije. Z drugim sklepom prosv. ministra je odobreno, da se osnuje »Zaklad Vlejška S. Kalanča«, čevljarja in ekonomista, iz čigar čistega dobička se bodo podeljevale podpore v prosvetne svrhe. Zaklad bo upravljal zadužbinski odbor dotlej, dokler se ne izvede razdelitev zapuščine, potem pa ga bo upravljal predvideni odbor.

Belgrad, 21. avg. AA. Mednarodnega kongresa o tehničnem pouku, ki bo v Parizu decembra meseca t. l. se bo udeležil kot delegat ministrstva za trgovino in industr. inž. Vladimir Petrovič, prof. drž. srednje tehnične šole v Belgradu.

Varšava, 21. avg. AA. Pat poroča: Romunski princ Nikolaj je snoči ob 6 pristal na tukajšnjem letališču. Oblasti so ga svečano sprejele.

Varšava, 21. avg. AA. Pat poroča: Včeraj je pristalo v okolici mesta Cerni Dunajec v krakovski pokrajini jugoslovansko vojaško letalo. Na njem sta bila dva oficirja, ki sta s svojim letalom preletela poljsko ozemlje brez dovoljenja. Pilot Ivo Korner je izjavil, da je zgubil pot in da se je zato moral spustiti na tla. Jugoslovanska letalca bosta morala ostati v Novem Takorju, dokler oblastvo ne dožene resnice.

## Trpljenje kitajskega ljudstva

### Vode počasi upadajo — Jezovi se podirajo dalje

žene. V Hankovu samem sloji voda tako visoko in se je tako zelo po mestu razprostranila, da plovejo po mnogih ulicah džunke, velike 100 ton. Dobiček imajo kuliji, ki zdaj zadržajo za kitajske razmere naravnost velikanke vsote, nalagajoč na džunke blago iz skladišč, ki jih je voda poplavlila. Odrusteo se je pojavilo v naravnost grandioznih temerah. Ljudstva ne kosti samo smrt, ne trpinči samo glad in ne mučijo samo boleznii, ampak izžemajo iz njega zadnje prihranke oduhili, kateri so se pojavili kakor gobe po dožju. Ameriški Rdeči križ je votalil 100.000 dolarjev za pomoč živlenu kitajske poplave. Znesek se bo nakazal ameriško-mu general. konzulu v Hankovu, da ga razdeli.

Včeraj se je pojavilo mnenje, da je poročenj Rumene reke doseglja svoj višek. To mnenje se zdi, da je hvata Boga utemeljeno, ker je danes nivo reke padel, čeprav zelo malo. Medtem pa se že zmerom podirajo jezovi, zlasti v okraju Vučang. Higijenska sekcija Društva narodov bo poslala v poplavljeni kraje zdravnike, specialiste za epidemio bolezni. Združeno društvo Severne Amerike bo dobavilo kitajski vladi okoli 5 milijonov kintalov sita na dolgoročen kredit po tržni ceni dneva.

# Pred veliko šahovsko bitko na Bledu

Bled, 20. avg.

Svetla in lepa sprejemna dvorana v velikem hotelu Toplice je pripravljena, da bo služila za bojišče, na katerem se bo borilo štirinajst najboljših sodobnih šahovskih mojstrov. Velemojster dr. Vidmar, ki je v svoji šahovski karijeri obiskal že mnogo prvovrstnih turnirjev, pravi, da take turnirske dvorane ni videl ne v Evropi in ne v Ameriki. Glede prostora je torej v najlepšem redu. Da pa se je tudi glede udeležencev turnirja stvar dobro uredila, čeprav je bilo to silno težavno radi tesno omejenega števila udeležencev in stremeljenja, da se zbere res najboljša moč, se imamo zahvaliti poleg dr. Vidmarju posebno še trudu dunajskega mojstra Hansa Kmocha, proti kateremu se je vršila pri nas objektivno neosnovana kampanja.

Šah ni zgolj matematika, ampak bistven element šahovske igre je tudi borba. Kjer pa je borba, tam gre za zmago in pri tem stvar ni vedno čistno enostavna. Iz dejstev samih ni vedno vsem razvidno, posebno ker večkrat tekmovalci streme po zmagi z vsemi silami in ambicijami ter pri tem včasih ne gledajo, če so sredstva dovoljena ali ne. V takih slučajih ni drugega pravičnega izhoda, kakor da pokličemo na pomoč objektivnega sodnika. V tem oziru bo moral vsak bolje poučen šahist priznati, da se je tisti, ki je izbral mojstra Kmocha za turnirskega vodjo, dobro zavedal koga je izbral, ali pa je imel tako srečno roko, da bi bolj srečne ne mogel imeti noben drug. Mojstra Kmocha smatrajo šahovski mojstri za najobjektivnejšega med njimi. Velemojster Njemcovič, ki uživa pri večini sodobnih mojstrov zelo visok ugled, piše v svoji ephalni knjigi »Mein System«, da je Kmoch med vsemi objektivno mislečimi mojstri najobjektivnejši, izrecno kritično zmogen duh in človek, ki ima duševno

Vodja turnirja Kmoch se sedaj trudi na Bledu, da uredi vse potrebno. Treba je pripraviti šahovske ure, šaha je naročil iz Leipziga, urediti je treba dvorano in poskrbeti za poročevalce in se pobrigati za oskrbo udeležencev turnirja. Posebno važna je ureditev glede pošte in telegrafa. Kajti če bi to ne bilo urejeno, igrarja na Bledu lahko sami bogovi, pa bi v svetu živ krist ne vedel nič o tem. Kmoch ima sedaj tudi ogromno korespondenco z inozemskimi časopisi in mnogoštevilnimi interesi, ki žele informacij. To je približno njegovo delovanje pri predpripravi. Med turnirjem njegovo delo ni tako naporno, glavno je, da je navzoč; on mora prvi priti in zadnji oditi. Poleg tega bo Kmoch tudi poročal, in sicer v Ameriko za »United Press«, kamor bo po kablu pošiljal tudi partije, in v Berlin za neki večji časopis, ki bo dajal potem poročila tudi drugim časopisom.

Bled, 21. avgusta.

Bled je že ves sredi priprav za prvi veliki mednarodni šahovski turnir, ki se vrši v naših krajih. Na Bled so že dospeli sloviti šahovski mednarodni velemojstri, tako svetovni šahovski mojstre dr. Aljehin z gospi, ki sta se nastanila v Toplicah, dalje Niemcovič, ki se je nastanil tudi v Toplicah, Kashdan, ki se je nastanil v Park-hotelu, Kostič, ki se je nastanil v Toplicah, Pirc v hotelu Jekleru, prav tam tudi Flohr, Maroczy, ki se je nastanil v Park-hotelu, in dr. Vidmar, ki se je nastanil tudi v Toplicah. Danes pričakujemo Spielmana. Rubinstein

## Zločinci zažigajo kmetu domačije

Očeta ubilo v gozdu pred očmi otrok

St. Janž na Dolenjskem, 20. avg.

Dne 19. t. m. je zadel Orešnikovo družino na Osredku težka nesreča. Takoj po polnoči je začel goreti pod s hlevom. Mizarji so spali na podu. Prebudilo jih je močno praskevanje plamena; komaj so ubežali. Eden ni imel niti časa, da bi pograbil svoj po leg sebe ležečo obleko. Hitro so zbudili domače in sosedje in reševali, kar so mogli ugrabit plamenom. Stari oče Janez, star 74 let, je na smrt bolan. Komaj so ga rešili iz goreče hiše in nesli na vrt, kjer so ga položili na slamnjačo. Tako je moral ubogi stari mož ostati na prostem do jutra in gledati, kako divji plameni uničujejo njegovo domačijo.

Pogorela je hiša, hlev, svinjaki, del kašče, pet svinj, mrva in več obleke. Požar je najbrže zanesla zlobna roka, ker je že vnaprej grozila. Mladi gospodar je vreden vsega usmiljenja in pomoči, ker je bil v teku dveh let, odkar je gospodar, zelo nesrečen; strela mu je ubila kravo, telica si je zlomila nogo, poginilo mu je več svinj. Priporočamo ga usmiljenim srcem.

Isti dan se je zgodila v šentjanški fari še druga nesreča. Egidi Zidar iz Lačenberga je šel s svojima hčerka v gozd sekati drva. Srečno so podrli lepo smrekovo, ki je padla na skalo. Že so odžagali od nje prvi hlovi. Ta se v trenutku prevrnil, udari očeta na senca in ga podere na tla. Ubogi prestrašeni hčerki sta se zastoj trudile, da bi svojo očeta obudile k življenju. Bil je takoj mrtav. Nesrečni družini naše globoko sožalje!

Braslovče, 19. avgusta.

Požar je uničil posestniku Ivanu Šošterju v Topovljah hišo in gospodarsko poslopje. Zgorela je obleka, žito, krma in razni stroji. Zavarovana vsota bo krila le polovico škode. Požarna bramba Trnava-St. Rupert je bila prva na mestu in ogenj omejila, da se ni razširil na sosednja poslopja. Za prvo silo so dobro služili nalaš. Za slučaj ognja urejeni vodnjaki in dokazali, kako neumestno je bilo svoječasno nasprotovanje zoper napravo istih.

Slovenjgradec, 20. avgusta.

Komaj smo malo pozabili na velik požar, ki je ravno snoči pred štirimi tedni uničil hišo in gospodarsko poslopje pri posestniku M. Hovniku v Selah, je snoči proti polnoči naznanjalo mogočno žarenje neba, da mora goreti nekje v Vrhah večje poslopje. Gorelo je gospodarsko poslopje in hlev posestnika Fr. Ovečjaka pri Sv. Urbanu v Vrhah. Ogenj je vpepelil gospodarsko poslopje s hlevom, ki je bilo vse skupaj še v dobrem stanju, velike množine, okrog 16 vozov sena, 21 vozov žita v snopju, nekaj vreč zmlačenega žita ter vse stroje, skratka prav vse, razen enega voza. S težavo so rešili vso živino, 7 glav, nekaj kuretine in svinje. Precej kokoši in piščancev je zgorelo, tri svinje so se močno opekale, da so jih morali danes zaklati. Ogenj je že močno ogrožal okrog 6 metrov oddaljeno hišo, ki je krila z deseticami, katera bi bila prav gotovo tudi zgorela do tal, ako bi ne bili še pravočasno prišli na pomoč bližnji sosedje in po-

## Rešimo slovensko kri!

Naša rana v Porenju!

Ossenberg, 18. avgusta.

Na svojem potovanju po Nemčiji sem imel priliko obiskati naše rojake na Westfalskem in v Porenju. Zelel sem se osebno prepričati, kakšne razmere vladajo sedaj med njimi, ko je po vsem svetu veliko pomanjkanje in kriza v vsakem oziru, zlasti pa v delavskih krogih. O teh razmerah sem že enkrat spregovoril. S temi vrsticami hočem opozoriti merodajne faktorje v domovini na veliko rano, o kateri mogoče nihče ne misli, ki pa postaja od leta do leta večja na našem narodnem telesu. Kakšna je ta rana? Poslušajte!

Misljam, da se ne motim, če trdim, da bo v 20 ali 30 letih skoro popolnoma utihnila slovenska govorica in tudi izginil slovenski živelj med sedanjimi Slovenci na Westfalskem in v Porenju (16.000 ljudi slovenske krvi!), če bodo take razmere tu kot so sedaj, če ne bo prirasčka in pomoči iz domovine. Naj nekoliko pojasnim to trditev.

Obiskal sem one kraje v Westfaliji in v Porenju, kjer so Slovenci najštevilneje naseljeni. Ko sem se mudil pri raznih družinah na obisku ali pa sem naletel nanje na ulici in se razgovarjal z njimi, me je zelo zanimalo, če govore njihovi otroci tudi slovenski. Vpraševal sem vsevprek: otročičke-solarčke, fantje in dekleta. Odgovor je bil: »nur ein bißchen« ali pa »nein«. In med temi so bili, pomislite!, fantje in dekleta, stari že nad 30 let. Vpraševal sem o vzroku. »Saj je samo ob sebi razumljivo,« mi je odgovoril mož, doma iz lepe Gorjanske.

Nimamo slovenske šole, nimamo slovenskih duhovnikov, ki bi oznanjali besedo božjo v domačem jeziku. Tu slišimo pa samo trdo, nemško govorico. Ali se je potem treba čuditi, da tako peša in ugaša slovenski jezik med nami? Pa ne samo to. Zadnje čase je postalo precej Slovencev nemških državljanov. V domovini si ne upajo dobiti dela ali pa podpore, tu, če so tuji državljanji je pa zopet nevarnost, da ne dobijo nobene podpore; če pa so nemški državljanji, jim je vsaj zagurana

se žal ne bo mogel udeležiti, morda da pride tudi Bogoljubov. Od ostalih mojstrov pričakujemo še dr. Tartakoverja, Stolza in najbrže tudi Steinerja, iz Jugoslavije pa še dr. Astaloša.

Slovesnost otvoritve turnirja se prične jutri ob 5. popoldne s čajanko v Toplicah. Goste bo najbrže pozdravil ban dr. Marušič in pa blejski župan dr. De Gleria. Po čajanki bodo mojstri izžrebali številke in bodo s tem posamezne partije že avtomatično določene po vrstnem redu. Prvo kolo se prične v nedeljo ob 9. dopoldne. Mojstri bodo igrali vsak dan od 9. dopoldne do 2. popoldne ter od pol 5. do pol 7. Torek in petek sta prosta, oziroma rezervirana za viseče partije. Vsak mojster igra z vsakim po dve partiji. Sredi meseca septembra priredijo vsi udeleženci turnirja izlet v Ljubljano, s posebnim programom. Njim na čast bodo prirejene razne prireditve v Ljubljani, glavna točka pa bo eno kolo turnirja, ki ga bodo odigrali v Ljubljani. Turnir bo trajal od 22. avgusta do 28. septembra. Občinstvo bo imelo dostop k turnirju po prav malenkostni vstopnini.

Turnirju bodo poleg domačih umevno pri sostvovali tudi poročevalci velikih inozemskih listov. Tako nekdanji šahovski mojster Mieses za nemške liste, mojster Gilg za češkoslovaške liste, vodja turnirja, mojster Kmoch sam pa za avstrijske liste.

Za turnir sam je določenih skupno 200.000 dinarjev nagrade. Od teh je dala 100.000 Din združila komisija na Bledu, 50.000 Din banska uprava, 25.000 Din mestna občina ljubljanska, 15.000 Din iz drugih prispevkov, ostali znesek pa bo najbrže vrgel turnir sam. Vsi udeleženci turnirja imajo seveda tudi prosto preskrbo na Bledu.

Da Vam bo

### POTOVANJE

s parobrodom, autom, vlakom i. t. d.

### PRIJETNO

vzemite seboj na pot 1 steklenico

# ALGA

&gt;ALGA« Vas obvaruje vsake slabosti!

&gt;ALGA« dobiva se povsod 1 steklenica Din 16.—.

### Dr. Val. Krisper



### Prosvetni dan v Školji Loki

Spored:

22. avgusta ob 8 zvečer: Promenadni koncert in razsvetljava na Sp. trgu.  
23. avgusta ob 5 zjutraj: Budnica; ob pol 9: Sprevod po mestu. (Zbirališče za narodne noše, kolezarje, zastave itd. od 8 do pol 9 na Sp. trgu! Reditelji)  
Ob 9 sv. maša na Mesnem trgu (kanonik M. Mrak).

Po sv. maši:

PROSVETNI TABOR

Govorita pisatelj F. S. Finžgar in dr. Marko Natlačen.

Ob pol 3 popoldne slovesne litanije.

Ob 3 slavnostna akademija v Društvenem domu. — Slavnostni govor ima prof. Ivan Dolenc.

Nato istotam

LJUDSKA VESELICA

Pri celem slavlju sodeluje znana školjeloška godba. Ob tej priliki si bo vsak udeleženec lahko ogledal tudi mestno zgodovinsko razstavo v urušlinskem samostanu.

Prireditve se vrši ob vsakem vremenu.

Posebno pozornost v sprevodu bo vzbujala brezdomna simbolična skupina, ki bo ponazorjevala vse stanove, ki jih je družila v teku 35 let društvena zastava.

### Tabor Kat. akcije

mož in fantov leskovaške in videmske dekanije bo v nedeljo dne 23. avgusta 1931 pri

SV. JOZEFU NA TRSKI GORI NAD KRSKEM

Vzpored:

1. Ob 10 dopoldne slovesna sv. maša (katero opravi preč. g. I. Medvešek, konsistorialni svetnik in dekan videmski) s cerkvenim govorom (govori urednik veleč. g. Košiček Josip iz Ljubljane); med sv. mašo poje moški pevski zbor iz Sv. Križa pri Kostanjevici pod vodstvom veleč. g. kaplana Ant. Torkarja.

2. Po sv. maši zborovanje pred cerkvijo (katero vodi preč. g. Anžič Jožef, dekan leskovaške dekanije) po sledečem redu:

a) Deklamacija: p. Evstahij Brlec: »Visoka misel duše duže« (prednaša mladenič Planinc D. iz Vidma);

b) Pozdravni nagovori;

c) Govor g. Franceta Jerbič, predsednika škofijske Katol. akcije v Mariboru;

d) Govor g. dr. Joža Basaja iz Ljubljane;

e) Zaključek: Poesod Boga... (pojo vsi).

Vrši se ob vsakem vremenu!

### Braslovče

Nesreča obiskuje letos posebno vas Parizlje. Oče Serdoner je padel s skednja in si polomil tri rebra. Upati je, da bo kljub starosti okreval, kar mu od srca želimo.

Hmelj je povečini obran. Prodanega je še malo in to po 8 Din. Po količini ga je malo, blago pa je po kakovosti zelo dobro.

Moja iskrena želja bi bila, da bi našle te skromne vrstice dober odziv pri vseh, zlasti pa pri onih ljudeh, ki jim je poverjena skrb za Slovence na Westfalskem in v Porenju. Začnimo le-čiti to veliko rano vsi vzajemno, imejno razumevanje za potrebo in prošnje trpinov — naših bratov in sester v Nemčiji! Ali ne bo velika škoda za našo državo, če bo 16.000 Slovencev izginilo brez sledu med Nemce? In to se bo zgodilo, če ne bomo začeli z delom takoj. Aut — aut, tertium non datur.

Na delo, bratje in sestre, dokler je še čas! Po toči zvoniti, je prepozno! Jože Premrov.



H. Kmoch

ravnovesje, za katero bi ga mogli zavidati. Mojstri so glede odločitve turnirskega vodje merodajni, če so oni z njegovimi odločbami zadovoljni, potem zadostuje popolnoma. Da pa bodo zadovoljni, nam dokazuje njihovo prepričanje o objektivnosti kolege Kmocha. Objektivnost je neobhodno potrebna lastnost turnirskega vodje in Kmoch se glede nje odlikuje pred vsemi svojimi kolegi. Ni pa to edino, ampak Kmoch je tudi eden izmed najboljših mojstrov srednje klase, prvovrsten teoretik in s svojimi kolegi dobro znan, tako da bo vse šlo gladko. Kar pa se tiče tega, da naj bi domači turnir vodil domači človek, ni važno, saj n. pr. z nogometne tekme najemajo inozemske sodnike, ne da bi kdo protestiral. Gre za to, da ima sodnik primerno avtoriteto in za objektivnost. In pri nogometni tekmi traja borba samo malo več kot eno uro, tukaj se bo pa vršila pet tednov.

Kmoch se je začel udeleževati kot vodja mednarodnega turnirja na Bledu že meseca julija v Pragi, ob priliki šahovske olimpijade. Tam se je obenem z dr. Vidmarjem pogajal z mojstri, da izpolni nezasedena mesta na listi udeležencev turnirja. Tedaj so že zagurali svojo udeležbo mojstri: dr. Aljehin, Njemcovič, Bogoljubov, Spielmann, Maroczy, Flohr in štirji Jugoslovani (dr. Vidmar, dr. Astaloš, Kostič in Pirc). Indijec Sultan Khan bi rad igral, toda ker se mora udeležiti turnirja v Angliji, ki bo končan šele 24. avgusta, je odklonil. Na vprašanje, če bi igral, ako se blejski turnir prelazi za dva dni, je dejal, da ne bi mogel, ker bi bil preveč utrujen. Tako je žalobno izpadel iz liste udeležencev in ostala so še štiri prazna mesta. Ravno tako je odklonil holandski mojster dr. Euwe, ker mu kot profesorju radi šole, ki se začne že začetkom septembra, ne bi bilo mogoče sodelovati. Mesto njega je bil povabljen belgijski mojster Colle, ki bo igral. Povabljena sta bila tudi dr. Tartakower in Američan Kashdan, ki sta pristala in se bosta oba turnirja udeležila. Na čuden način je izpadel iz liste udeležencev velemojster Rubinstein. On je skoz in skoz omahoval, tudi še potem, ko mu je bilo povedano, da je njegova udeležba radi odklonitve Sultana Khana in dr. Euweja sigurna, če le pristane. Ker se je mudilo priti na jasnno glede njega, je bil Kmoch prisiljen postaviti rok, v katerem se mora izjaviti, ker sicer pride na listo drug mojster. Kmoch je čakal zadnji dan postavljenega roka do enajstih zvečer na prijavo. Rubinstein se ni prijavil in mesto njega je bil povabljen švedski mojster Stoltz, ki je izjavil, da je pripravljen. Kmalu po preteku roka se je prijavil tudi Rubinstein, ki ga pa turnirski vodja seveda ni mogel več sprejeti, ker je bil njegov namestnik že Stoltz. Podobno se je zgodilo z Rubinsteinom že leta 1927. ob priliki turnirja v Londonu, kjer je tudi omahoval toliko časa, da je bil pozvan drug mojster in se na prepozno sledečo prijavo Rubinsteina niso mogli ozirati.

Lista turnirskih udeležencev je sedaj zaključena in končnoveljavna. Glavna atrakcija bo duel med svetovnoznanim prvakom dr. Aljehinom in velemojstrom Njemcovičem. Aljehin je najtrši in najstabilnejši borec med sodobnimi velemojstri. Njegovo ogromno znanje, neizčrpno bogastvo idej in neverjetna jakost nam jamčijo, da bo zmagal. Kljub temu pa mu bo šahovski reformator in oče hipermoderne šole Aron Njemcovič nevaren konkurent, za kar nam pričajo njegovi uspehi na turnirjih v zadnjih letih. Po znanju in bogastvu idej ne zaostaja za Aljehinom, pač pa v jakosti. Toda to je majhen minus in gotovo je, da se bo velemojster Njemcovič uspešno boril. Saj ima dobre živce, Kmoch je celo mnenja, da je Njemcovič človek z železnimi živci in da je znana njegova neravnost le zunanja. — Naša država bo dobro zastopana, toda dr. Vidmar še ni bil niti povabljen in tudi ni pristal. Toda on bo igral in upamo, da bo med prvimi. Lep uspeh bo gotovo dosegel tudi naša nova šahovska zvezda Vasja Pirc. Glede njega je dejal mojster Kmoch, da se razlikuje od svojih kolegov, mladih mojstrov. Dočim so njegovi mladi kolegi usmerjeni bolj praktično, se kaže Pirc kot pravi šahovski znanstvenik. Rekel je: Pirc je prišten šahovski misleč.

## Fantovski tabor pri Sv. Juriju ob Ščavnici

To nedeljo, 23. avgusta t. l., priredi Prosvetna zveza velik fantovski tabor pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Ob pol 10 slovesna sv. maša s fantovsko pridigo, po maši tabor na prostem pred cerkvijo. Govori g. dr. Capuder iz Ljubljane; iz Maribora pride g. dr. Vatovec. Posamezni fantje kot zastopniki odsekov nastopijo s pozdravnimi govori. Celotna misel tabora je družinska. S taborom bo združena popoldanska lahkoatletika in sportna prireditelja — tekmovalne. Vstop k tej prireditvi bo prost. Posamezniki tekmujejo v kolesarjenju, štafetnem teku, skoku v višino in daljavo in v metanju krogle. Za zmagovalce nabavi okrožni odbor lepa darila. Večbajne, da odnesete zmago.

Fantje, jutri vsi na tabor k Sv. Jurju, iz celega ljubotemskega okrožja, sosednih župnij in Prekmurja, da javno pokažemo, da v naših srečih se gori katoliški idealizem.

## Nevaren zločinec prijel

Celje, 21. avgusta.

V četrtek 20. t. m. je agent celjske policije srečal nekega sumljivega, neznanega mladeniča na levem bregu Savinje na takozvanem otoku. Vprašal ga je po imenu, ki mu ga je neznanec tudi povedal; ker pa se je agentu zdelo, da mu je navedel napačno ime, ga je pozval, da se naj legitimira, česar pa fant ni mogel. Zato ga je agent povabil, naj bi šel z njim na stražnico, kar je fant tudi storil. V bližnji brvi čez Savinjo pa je neznanec nenadoma odkuril in sicer naravnost v Savinjo in po vodi v mestni park. Agent je bil urnejši od begunca ter ga je v parku dohitel in aretiral. Na stražnici se je pa izkazalo, da je aretiranec vkljub svoji mladosti — saj ne šteje niti 20 let — od celjskega okrožnega sodišča zasledovan P. Fr. ki ima na vesti celo vrsto zločinov, predvsem vlomov in je osumljen tudi požiga. Vse te zločine je izvršil baje v družbi s svojim bratom in še nekimi v bližini Slovenjgradca. P. seveda noče priznati teh dejanj, ampak priznava samo nekatere manjše tatvine. Izročjen je v zapore celjskega okrožnega sodišča.

## Medvode

V ponedeljek, dne 17. t. m. se je vršila občinska seja. Z večino enega glasu se je sklenilo, da bo občina Medvode zaprosila kr. bansko upravo, da se del vasi Preske, ki leži ob žel. kolodvoru, deli vasi Medvode, ker se že žel. postaja imenuje Medvode in ne Preska. — G. župan je poročal, da se bo prestavil del banovinske ceste iz Medvod na Škofjo Loko, ki bo šla odlej ne več skozi Presko in Vaše, ampak naravnost ob Sori na Gorice. — Skoro soglasno (proti so bili le trije glasovi) je sklenil občinski odbor v Goricah stari, že od povodnji zelo poškodovani most, podrti in postaviti novega pod papirico Gorice, da se bo mogla tovarna nemoteno razvijati in sicer pod pogoj, da prispeva tovarna k mostu polovico, da ostane v tovarni vsaj dosedanje stanje delavstva in da tovarna naredi in vzdržuje stalno brv čez Soro nad tovarno ležečim vasem. — G. župan je tudi omenil, da je nova šola v Preski že skoro popolnoma dodelana in v prihodnji seji poročal o stroških za njo, katero poročilo bo pa še dosti agodno.

## Glasbena iznajdba

V dunajskem patentnem uradu hranijo širko glasbenih iznajdb, ki je pač edina svoje vrste na svetu. Tu najdemo »violinske strune iz mišičnih nitk«, »lokovod za godalce«, dalje poseben teledalni aparat za vezbanje goslaških prstov, električno napravo za obratnje strun na glasovirju. Neki Daneč si je dal patentirati aparat, »ki nemuzikalne izpreminja v muzikalne«. Neki Holandec pa je svetu podaril napravo, s pomočjo katere se v pihala dovaja na umeten način zrak, tako da je godec cdevec.

Andrej Oset:

## Vlasi s poučnega potovanja gostilničarjev iz Dravske banovine po Solnograškem, Tirolskem Predarliskem, Svici in Nemčiji

(Dalje.)

Na vrhu Patscherkoffla smo našli krasen hotel, opremljen z vsem komfortom, ki je celo leto v obratu. Hotel ima 30 sob s 50 posteljami za tujece, centralno kurjavo, električno razsvetljava in stenski, tekočo toplo in mrzlo vodo, kopalnice in dobro dunajsko kuhinjo in lastno hladilnico na električni pogon. Pension stane za eno osebo 112 do 128 Din, sicer pa zajutrek 16 Din, kosilo 32 Din, večerja 32 Din in soba od 24 Din naprej. Od hotela 10 minut stran je lepo urejena planinska koč, last Avstrijskega planinskega društva, ki ima električno razsvetljava in telefon, vendar ni komforta. Krasen razgled po zgornji in spodnji Innski dolini, Zillertaler Wetterstein, na Stubaier, Alpeiner planine, Karwendel, Mieminger Kette, Kaisergebirge do Zugspitze, Lansersee, Kalkkogel Glaugener Nordkette, Rosenjoch, Brenner v daljavi 60 km. Vožnja z žično železnico gori in nazaj stane 80 Din. Zano gori 56 Din, doli pa 40 Din. Vozna karta za turiste, katera velja jutraj do 9 in zvečer po 5, stane za obojestransko vožnjo 40 Din. S poštnim avtomobilom vred stane vožnja iz Inmosta in z žično železnico vred nazaj do Inmosta le 56 Din. Žična železnica na Patscherkoffel je bila zidana pred 3 leti in je stala 12 milijonov Din, ter je sedaj last družbe, ki jo podpira mesto in država. Obrestuje se s 4%, vendar vpliva izvanredno na ostalo gospodarstvo vsled močnega dotoka tujecev.

Kaj se vse lahko ogleda v Inmostu, ne bom pomnil le, da »Innsbrucker Wegeweiser für Fremde« omenja vse zanimivosti, urade in hotele ter naznačuje tudi natančno čas, ob kateri ur se vračijo v vseh cerkvah v Inmostu sv. maše. Pri izletnih točkah in pošto avtomobilskih prometnih razdaljah najdeš ceno in čas, ne najdeš pa daljave v kilometrih...

Na Tirolskem in Predarliskem so večinoma gostilne v drugem in tretjem nadstropju, kar se pri nas ne vidi, razen pri kavarnah. V gostilniškem muzeju sem videl napis:

»Der Wirtsnatz hat sein Wein gtaaft,  
Dös haben die Göscht net glitten,  
Im oberen Stübl haben sie graaft,  
In untern haben sie stritten.«

## Ljubljana

### Silen vihar in naliiv

Ljubljana, 21. avgusta.

Tako strahovite nevihte in naliva Ljubljana že kmalu ne pomni. Od severozahoda so pridrveli črni oblaki. Nad Kamniško okolico in bližnjo Gorenjsko je moral divjati močan vihar z nalivom. Okoli 7 zjutraj je zavel silen piš, ki je po okolišanskih cestah najprej dvignil goste oblake cestnega prahu. Ceste so bile zakrite s prahom, kakor da bi po njih drveli veliki tovorni avtomobili. Vihar je postajal od minute do minute silnejši. Sprva je imel brzino 8 do 10 m na sekundo, a je pozneje okoli 8 ure dosegel vrhunec, namreč 20 metrov na sekundo, ali 72 km na uro. V istem času se je silno shladilo in je v eni uri temperatura padla za 10° C. Sledil je nato okoli 8 močan naliiv, ki je z malimi presledki trajal skoro celo dopoldne. Padlo je dežja za 15 mm. Barometer pa se je nato začel naglo dvigati in je napravil

## Slavnost Katoliške akcije v Šiški

Obširna cerkev sv. Frančiška bo jutri — kakor vse kaže — zopet nabito polna. Tolike vneme kakor to slavnost, Šiškarji že dolgo niso pokazali. Idejna poglavitve in verskega navdušenja se nam boče. To, česar si želimo, bomo tudi dobili.

Sam prevz. G. knezoškof bo prišel med nas, da nas s svojo toplo in iskreno besedo navduši za večne resnice in vzore. Pa tudi drugi govorniki so tako srečno izbrani, da smemo pričakovati kar najlepših uspehov.

Šiškarji, na plan! Okrasimo svoje hiše z zastavami! Udeležimo se vseh slovesnosti, h katerim vabimo tudi druge meštane in okolice.

## Odkritje spomenika kralju Petru

Važno opozorilo organizacijam, društvom, ustanovam, korporacijam itd.

V smislu ponovne objave je treba do 27. avgusta t. l. priglasiti imena predstaviteljev na slavnostnem prostoru (največ po tri osebe) in javiti, na kateri naslov naj se pošljejo izkaznice, nadalje prijaviti udeležbo članstva pri minohodu, da-li bo članstvo v krojih in s raporom ali z zastavo in če je nameravana poklonitev venca.

Opozorjamo da nobena organizacija, ustanova, društvo, korporacija itd. ne bo vabljena a posebej ter velja ta poziv kot vabilo.

Odbor za postavitve spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani, Kongresni trg I-II.

G. Anton Grdina odhaja v Ameriko v ponedeljek zvečer ob 20.50 z glavne kolodvoru. Vsi, ki bi se radi od njega še enkrat poslovili, so vabljani, da pridejo na kolodvor. Pridimo v velikem številu in se zahvalimo temu gospodu za vse njegovo veliko dobro delo tu v domovini. Prosvetno društvo pri so. Kristofu mu bo priredilo slovesno odhodnico.

Ljubljanskim moškim zborom! Naštudirajte za sodelovanje povodom zborov! Odkritja spomenika kralju Petru Osvoboditelju sledeče skladba: F. S. Vilhar: »Naša zvezda«, Dr. B. Ipavc: Bodi zdrava, domovina; E. Adamič: Molitev (Ti, ki si ustvaril); drž. himno Bože pravde (unisono). Note dobite pri upravi Hubadove župe JPS v Glasbeni Matici. Prva skupna skušnja za ljubljanske zbere v petek 4. septembra ob 20 v pevski dvorani Glasbene Matice. Druga skupna skušnja (za vse zbere) za Adamičovo »Molitev« in himno, dne 6. septembra dopoldne ob 9 na dvorišču realke (Večova ulica). Naj predsedniki in povodje posameznih društev svoje člane na to točno opozorijo. — Uprava Hubadove župe JPS.

Iz Inmosta smo se peljali z dvotirno železnico na električni pogon ter izstopili na postaji Sv. Anton na Arlskem, ki leži 1300 m visoko nad morjem (brzovozna postaja na progi Dunaj—Pariz). Kraj je najstarejši v zimsko-sportnem oziru na Tirolskem ter ima nad 30 različnih idealnih smučarskih stez. Tam je znano sportno vežbališče najboljšega svetovnega sportnika Hanns Schneidera, ki stavlja v sportnih tečajih vsled svojega različnega terena še tako razvajenemu sportniku vedno nove naloge. Sv. Anton je radi tega na glasu in zavzema prvo sportno mesto. Omeniti je že tudi treba 4 km dolgo sankališče. Kraj šteje 1400 prebivalcev. V tej gorski vasi so hoteli, ki imajo najrazkošnejši komfort in lastne hladilnice. Videli smo velikansko krasno plesno dvorano v podzemeljskih prostorih s svojevrstno ventilacijo in razsvetljava.

Iz tega kraja vozijo še v mesecu maju državni poštni avtomobilski tanki v više ležeče hribe in izletne točke. Radi snežnih zametov smo morali izlet v hrib Sv. Kristof s takim avto-tankom opustiti.

Večji hoteli so odprti v zimski sezoni od 15. decembra do 31. marca, v poletni sezoni pa od 15. junija do 15. septembra. V predsezoni stane soba z eno posteljo in kopalnico brez hrane dnevno od 96 do 136 Din, pension pa 177 do 216 Din. V visoki seziji pa soba z eno posteljo 120 do 168 Din, pension za eno osebo 208 do 256 Din dnevno. Te cene veljajo torej za prenočišče, zajutrek, kosilo in večerja. S popoldansko kavo se povisa cena za 16 Din. Za postrežbo se posebej računa 10%, za prometno društvo in zavarovanje pa zopet posebej 4 Din za osebo na dan.

Ker sem radi prekomernih cen strel, so mi tamonjši hotelirji povedali, da imajo v seziji še premalo sob, ker prihajajo tja večinoma le bogati Amerikanci, Angličji, Francozi, Španci, Čehi nekaj tudi Jugoslovani. V navadnih gostilnah brez tekoče vode stane soba z eno posteljo na dan 32 do 38 Din. Moram omeniti, da sem edino v največjem in najelegantnejšem hotelu »Post« našel prospekte tiskane razen v nemškem tudi v francoskem in angleškem jeziku. Ta tujsko-sportna vas, ki leži 1300 m visoko ima v hotelih, gostilnah, pensionih nad 1000 postelj. Cene jedilom in pijačam so od 30 do 60% višje, nego pri nas. V teh hotelih je za potnika na razpolago pisarna ter telefon. Sobe imajo lesene stene, kakor pri nas planinske koč. In skoro vsaka soba ima ložo na hodnik ali svoj balkon, kakor Zemljičev hotel v Mariboru. Postelje in divani v sobah so zelo nizki skoraj popolnoma na tleh. Stoli in klopi ter nastojanja v boljših hotelih so prevlečeni z mehkiimi blazinami. V hotelih vidiš napise: »Sperrstunde 12 Uhr — Gemeindeamt St. Anton« in »Bitte Rasiermesser mit Papier reinigen,

celo 10 mm navpičen skok. Popoldne se je popolnoma zjasnilo. Bil je krasen pogled na planine, kjer je padel nov sneg do 10 cm na visoko.

Strahen vihar je povzročil v mestu in okolici precejšnjo škodo. Piš je v Zvezdi klestil težke kostanjeve veje in vsa Zvezda je bila v najkrajšem času pogrnjena z vejami in vejicami. Po mestnih nasadih ni bilo toliko škode. Mnogo škode pa je bilo po sadovnjakih, kjer so zlasti trpele hruške in jabolka. V okolici je veter odgrnil več streh na samotnih kozolcih in šupah. V mestu pa je metal s streh opeko in je bila v ožjih ulicah velika nevarnost, da ne bi s streh letela opeka padla pasantom na glavo. Kakor poročajo, je po nekaterih krajih na Štajerskem in na Posavju padala huda toča, ki je najbrže napravila po vinogradih veliko škodo. Tudi v kamniški okolici je bila silna nevihta. Silen vihar je imel smer od severozapada proti jugovzhodu.

Veševica delavske godbe »Zarja«. Jutri, v nedeljo 23. avgusta, ob 16 bo vrtna veševica delavske godbe »Zarja« v hotelu »Bellevue«, Bogat srečlov, šaljiva pošta s tremi lepimi darili za tiste, ki bodo dobili največ razglednic: prvo darilo živo jaguče, drugo gugalni konj, tretje zlat medaljon.

Promenadni koncert v Šiški. Drevi ob 8 bo promenadni koncert delavske godbe »Zarja« v Spodnji Šiški na trgu pred gasilnim domom.

Mestna ženska realna gimnazija sporoča svojim gojenkam, da je izpitni red sicer nespremenjen, le nižji tečajni izpit se vrši že 26. avgusta ob 9 zjutraj. Več na uradni deski v prtiličju zavoda.

Gospodinja šola in internat »Mladikac«. Vpisovanje se vrši 1. in 2. septembra, vsakokrat od 9 do 11 v prtiličju »Mladikac«. Sprejemajo se tudi pismene prijave. Na zahtevo pošlje zavod prospekt.

Obiskovalcem jesenskega ljubljanskega velesejma. Uprava ljubljanskega velesejma je tudi letos izdala kakor druga leta permanentne legitimacije in sicer po 30 Din. Z njimi je združena udobnost polovične voznine pri polovanju na velesejem in na povratku. Pri odhodni postaji je treba kupiti celo vozno karto in istočasno dati žigosati legitimacijo. Velesejem obisk potrdi, naker se da pri povratku žigosati na postajni blagajni v Ljubljani legitimacijo, vozni listek pa velja potem za brezplačni povratek nazaj. Zato pri prihodu ne oddajte karte postajnemu vratarju, ampak jo dobro shranite. Legitimacija mora biti od imetnika lastnoročno podpisana. Legitimacije se dobe v vseh večjih krajih po celi državi, naroke se pa lahko z dopisnico pri velesejemskih uradih. Za zdrava in cenena stanovanja v hotelih in privatno je preskrbljeno.

Nesreča v mizarski delavnici. Včeraj zjutraj je reševalni avto prepeljal v bolnišnico 21 letnega mizarskega pomočnika Bruna Škorka pri mojemu Androviču. Tega je v delavnici zgrabila med delom cirkularka in mu prerezala roko. Njegova poškodba je zelo težka, ker je Škork izgubil mnogo krvi.

Cestno policijski red gre v zadnjem času precej na živce raznim šoferjem, voznikom in kolesarjem, seveda le takim, ki mislijo, da je cesta le zanje, ne pa tudi za pešce. Včeraj je bilo ovađenih 16 avtomobilistov in 52 voznikov ter kolesarjev zaradi prekrščenja policijskega reda. Na take prestopke pa policija zadnje čase hudo strogo pazi.

Beračem ne gre slabo. Na ljubljanskih ulicah je stražnik ustavlil starega Bosanca, ki je beračil. Pri beraču, 70 letnem muslimanu Sobrenu Beganoviču iz Prijedora, je policija našla 706 Din denarja. Berač je povedal, da je že pet mesecev v Ljubljani in da se je ves čas preživljal z beračenjem. Dobrih ljudi je v Ljubljani torej še vedno dovolj in poklilen beračem se res ne godi slabo.

Nož v barakarski nasebini. Družinske razmere v barakarski nasebini v Mestnem logu so v nekaterih barakah pravi žalostne. Neki F. B. je

nicht mit Handtuch« ter »Bitte auf den Gängen absolute Ruhe zu bewahren«. Kateri gostilničar želi podaljšanje policijske ure, mora plačati od 12 do 2 ponoči 24 Schil. to je 182 Din, od 2 do 4 zjutraj mora plačati nadaljnih 27 Schil. t. j. 216 Din.

## Predarlško in Bregenz.

Na postaji Langen smo prekorčili Tirolsko in vstopili v Predarlško ter zvečer ob 17. uri končno dospeli do glavnega mesta Predarlške — Bregenz. Ko smo prišli v nam določene gostilne, smo bili razočarani. V gostilnah so splošne in hodniški ozki, na nočnih omaricah ni svetilk, sobe pa slabo razsvetljene. Ker ni bilo ponekod zvonca v sobah, nisi zamogel niti pozvoniti postrežnemu osebju.

Rešnici na ljubo pa moramo povedati, da smo videli tudi v Bregenzu nekaj velikih hotel-skih stavb, ki so znotraj tudi najmoderneje opremljene. Tisti dan je bilo v Bregenzu zborovanje državne zveze gostilničarskih zadrug iz cele Avstrije. Ker nas niso tako slovesno sprejeli, kakor delamo mi ob vsaki priliki, ako pride kdo k nam, katerega smo povabili, sem se nehoti spomnil govora rajnega ljudskega narodnega voditelja dr. Kreka, ki je na Korotkem o priliki ljudskega tabora govoril: »Na jugu toplo sonce sije, na severu pa mrzel veter bruje.« Naši tamošnji spremljevalci so nam hoteli razlagati, da je ljudstvo na Predarlškem jako hladno in mrivo in da se čuti meja švice in Nemčije, kjer tudi ne poznajo slavnostnih in prirediteljskih sprejemov. V Bregenzu najdeš v vseh hotelskih sobah slike nemških vladarjev in prestolonaslednikov. Meja je pač jako blizu...

Mesno Bregenz je staro rimsko območno mesto, leži ob Bodenskem jezeru, ki meji na Avstrijo, Švico in Nemčijo. Na pozdravem večeru Avstrijske zveze gostilničarskih zadrug smo slišali poročilo, da je poselilo lanske leto Avstrijo 4 milijone tujecev in da so oddali 20 milijonov prenočišč in da so pustili tujece v Avstriji najmanj 400 milijonov šillingov v denarju. Koliko je to v naših dinarjih?! Predsednik Avstrijske zveze gostilničarskih zadrug je opozarjal, da je gospodarska kriza velika in da se manjšajo dohodki od steta do leta, dočim vedno večajo izdatki. Dolžnost vsakega državljanja je tedaj, da steherni skrbi za tujski promet. Priporočal je gostilničarjem, da naj skrbijo za dobra prometna sredstva, da naj goslino opremitjo s komfortom ter nudijo tujcem prijetno gibanje.

Pravkar, ko to pišem, čitam v »Slovenec« od 23. maja poročilo »Eno leto tujskega prometa« o seziji, v katerem trdi pisec, da smo imeli lani v Jugoslaviji približno 200 hotelov in penzij z 800 sobami in 13.000 posteljami, kar je vsakega premovalo, ker je samo leta 1929. obiskalo Jugoslavijo nad 300.000 tuincev in da je bilo danih nad 3 milijone prenočišč.

predvčeršnjim pretopal ob belam dnevu svojo ženo in otroke. Na pomoč je ženi pritekel njen brat, ki ga je pa B. napadel z nožem in zabodel v desno stran vrata. Povzročil mu je do 9 cm dolgo rano, tako da je moral napadenca reševalni avto prepeljati v bolnišnico. B. je aretirala policija in ga izročila sodišču.

Nečo službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78, in mr. Hočevar, Celovška cesta 34.

## V znamenju samole, kruha in vode...

Naš genijalni vodnik, prorok in tvorec naše svobodne države je rad potoletel z delavci in študenti tja gor v samoto, k Sv. Joštu, kjer je kot Mojzes Izraelcem kazal iz mračnosti dni pot v svobodo in v jutranjo zarjo — v Jugoslavijo. V samotni in tihoti se je spočela, v tisočih in tisočih srečih je zorela — od Triglavu do Vardarja so hrepeneči vsi Jugoslovani po zlati svobodi.

Prišla je, a veliki mojster je ni dočakal: odšel je prej...

Swobodni smo v svobodni državi... A sami pravo svobodo premoale cenimo, ljubimo; zato pojdimo vsi te dni v samoto k Sv. Joštu na Kum, da spoznamo, česa nam manjka: ognja, poleta, odkritarčnosti, samozataje in resnične ljubezni do naših ljudi. Culi bomo glasove mož skrivnostnih, ki bodo pisali nove zapovedi v naša srca in v duhu prerokov povedali odkrito besedo o Zlatem teletu, Beliatu in Baku.

Zazarel bo v zlatem sijaju mož »Kelt po rodu, kristjan po duši, ki ima simbol samote, kruha in vode. Ti znaki bodo vžgali na Kumu velik kres in tisočih in tisočih malih kresov bo gorelo v srečih po vsej domovini in čulo se bo: »Junaki Slovenci v boj, razvade stoletne zdobimo, telo okrepimo, srce posvetimo, da nam zasije nove zarje sijaj!«

Celjani, v katerih živi plemiški duh celjskih grofov; Ljubljana, naša mati, srce in vse naše, bo poslala svoje najmlajše, najboljšje in največje trpince. Zagreb, Slovenci in bratje Hrvatje v narodnih nošah in z godbo, bodo prišli; trboveljski rudar, posavski gospodar, zidaniški železnikar: vsi bodo prišli na Kum, da dobe pogum za novo življenje.

Naj vetanejo možje kot Sv. Jošt, ki v samotni zore in kruha ljubezni trpinom dele in žejne z živo vodo razvesele!

## Trbovlje

Na Kum. Za veliko treznostno zborovanje v nedeljo se obeta velika udeležba. Namen prireditve je širiti treznost, posebno med delavstvom, zato se vrši sredi rudarskih središč: Trbovelj, Zagorja in Hrastnika. Želimo obilo uspeha!

Romanje iz Trbovelj in Hrastnika na Brezje in Bled se vrši po naznanjenem redu s posebnim vlakom. Vstopnice kupite po možnosti v petek in soboto dopoldne, in sicer cel vozni listek, ki bo žigosan z izkaznico vred veljal tudi za nazaj. Na vlak se treba hoditi pred tridečet na eno popoldne. Nadaljnja navodila dobite od rediteljev na vlaku.

Radi mosta je bila v četrtek zopet skupna občinska seja Trboveljčanov in Kumljanecv. Banovina je namreč razveljavila sklep zadnje skupne seje obeh odborov, da ne prevzameja Kirchsagerjevega mostu pri postaji, ker ne vadi do njega občinska cesta. Sedaj je banska uprava zagrozila, da razpusti obo občinska odbora, če ne podajšata občinskih pristali na prevzem ceste do mosta s pogojem, da s tem še niso obvezani prevzeti mosta samega. Prevzem mosta bi stal občini blizu 400.000 Din, za to vsoto ali pa še malenkost več pa bi se dal zgraditi nov most, ki bo itak potreben, brez ozira na dose-danjen, če se bo gradila zasaveka cesta.

Romarjen. Ker posebni vlak na Brezje pripelje šele pet minut pred eno iz Hrastnika, ni treba hoditi prej na kolodvor. Ostala navodila do-bite od rediteljev na vlaku.

Zdravstveni odbor za našo občino s pododborom v Hrastniku se je postavil po določilih zakona in ima v ponedeljek svojo prvo sejo.

Zaprta cesta. Radi gradnje hrastniškega vodovoda je zaprta cesta Sv. Marko—Hrastnik od 22. avgusta dalje. Tako smo Trboveljčani zaprti, da se z večjimi vozili ni mogoče odpeljati ne pripeljati k nam, kakor edino z vlakom.

jone prenočišč. Poročilo pravi čisto pravilno, da še nimamo primernih hotelov ustrežajočih sodobnim zahtevam, da bi našli tujece, kar iščejo in potrebujejo. Glede Maribora, ki je sedaj s hoteli dobro oskrbljen pa bo treba primerne reklame, da ne bodo — prazni kakor so danes.

Primerjava o razvitnem tujskem prometu v Avstriji in Jugoslaviji z ozirom na naše lepe kraje pa je za nas jako poučna...

## Z žično železnico na goro Pfänder.

Žična železnica na Pfänder je bila otvorjena dne 23. marca 1927 ter leži zgornja postaja 1922 m visoko (kakor bodoča naša Pohorska železnica). Leta 1928. se je prevozilo 203.048 oseb in 1. 1929. pa 206.996. Žična vzpenjača je dolga 2075 m in visi na 4 stebrih, ki so 8,5, 15, 16 in 27 m visoki. Ta vzpenjača nese družbi 15% obresti. Iz krasne steklene verande v hotelu pri postaji na vrhu hriba se vidi na celo Bodensko jezero, ki je 64 km dolgo, Reusko dolino in Švicarske hribe. Železnica in hotel so otvorjeni poleti in pozimi. Gostilničarji, trgovci in obrtniki trdijo, da imajo veliko večji promet, odkar vozi žična železnica na bližnjo goro Pfänder. Ta žična vzpenjača je izpeljana tako, da odpeljeta vagona istočasno iz gornje in spodnje postaje. Vožnja pa traja 9 minut in vozi normalno vsake uro. Po potrebi pa tudi vsakih 10 minut. Vožnja v hrib stane 24 Din in nazaj 16 Din. Vožnja gor s povratno karto pa je 36 Din. Znižane cene so za bloke t. j. 10 obojestranskih vseh kart 160 Din. Kombinirane karte: 1 dan pension v gorskem hotelu z napitino ter davki vred, z vožnjo gor in nazaj stane 147 Din. Večje družbe, šole, društva dobijo pri pravočasni prijavi znižano voz-njo. Hotel je najmoderneje opremljen in ima hladilnico na električni pogon ter razna igrišča za sportnike. Seveda ne manjka telefona. Angleško stranišče, centralna kurjava, tekoča mrzla in topla voda ter v vsakem stranišču lizol in hribovca. Zelo so se žudili, da nimamo v Jugoslaviji še nobene gorske železnice oziroma vzpenjače. Gostilne v Bregenzu so na dva »štokac«. Pri nekaterih gostil-nah so v prtiličju trgovine, v prvem nadstropju pa gostilniški lokali. Pri nas v vinskih krajih bi bilo o poznih urah »spravljanje« iz takih gostiln večkrat jako opasno. — Omembe vreden je najkrasnejše urejeni vinski hram, opremljen v staro-nemškem slogu v hotelu »Kolodvor«, kjer so nam z veliko prijaznostjo razkazali zanimivo urejene električne naprave itd.

Na pozdravem večeru smo z užitkom opazo-vali različne narodne plesne, kjer so se vrтели plesalci v krajevnih narodnih nošah iz Welfertal, Bregenz Wald, iz Montafon in v narodnih nošah stareca Bregenza.

# Dnevna kronika

## Izpred sodnika

Ljubljana, 21. avgusta.

Pred malim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Ivan Kralj, je bilo danes več kazenskih razprav. Prva je podala vso romantiko divjega lovstva, ki je osobito razpaseno po Gorenjskem, kjer divji lovci streljajo zlasti gamse. Zadržana razprava pa je nudila žalostno sliko bednega socialnega življenja, v katero so pahnjeni brezposelni v Ljubljani. Iskati si morajo prenočišča po šupah Mestnega loga. Med nesrečnejši so tudi taki, ki kraje svojim sonočevalcem njih borno imetje.

### Dva divja lovca.

V lovišču g. Joška Vebra iz Škofje Loke na Dedinem polju in Perševu v Bohinju je mnogo gamsov. Karol Polak in Jože Cvetek iz Stare Fužine sta lani jeseni in začetkom letošnjega leta ustrelila več gamsov. Bohinjski orožniki so ju naposled zalotili. Pri njima so izvršili hišno preiskavo. Pri Polaku so našli 10 lepih gamsovih rogov, 1 rogovje srujaka, vojaško puško in mnogo gamsije dlake. Pri Cvetku pa srnjakovo rogovje, gamsijo dlako, vojaške naboje in konec vojaške puške. Državni tožitelj je oba obtožil lovskotatvine.

Krepki, v lovsko obleko oblečeni Karol Polak je danes pred senatom imel daljši zagovor. Prosto-dušno je začel pripovedovati:

— Priznam, kar sem zakrivil. Cesar nisem napravil, ne priznam. Res sem ustrelil 5 gamsov v starosti 3 do 12 let. Eden je bil kapitan. Rogovje starih 5 gamsov pa sem našel na Perševu odnosno v potoku Mostnici. Prosim za dokaz, da sem ustrelil še 5 drugih gamsov. Glavo enega gamsa sem našel v neki koči na Perševu. Zabilog ne vem, kdo jo je tam pustil. Našel sem tudi dlako od približno 8 gamsov. Srnjaka sem našel v gozdu nad vasjo.

Predsednik je pripomnil, da je res čudno, da se gamsi kar tako pobirajo. Izvedenec pa je kategorično izjavil, da je bila čelna kost pri gamsem rogovju čista, kar je znak, da je bil gamsi ustreljen.

Drugi obtoženec Jože Cvetek je odločno zanikal vsako lovskotatvino.

Bila sta obsojena: Karol Polak na 6 mesecev strogega zapore in v izgubo častnih državljanških pravic za 3 leta. Zakupniku lovišča pa mora povrniti 3500 Din škode, dočim je izvedenec cenil škodo na 8000 Din. Polak je bil obsojen zaradi desetih gamsov, ki so bili stari 3 do 16 let. Jože Cvetek pa na 2 meseca strogega zapore in v izgubo častnih državljanških pravic za 1 leto. Povrniti ima škodo 990 Din.

### »To je pravična sodba!«

je vzkliknil 62 letni posestnik Janez iz okolice Grosuplje, ko je čul sodbo, da sta njegov sin Janez in njegov svak France oproščena od obtožbe glede nakupa sumljivega kolosa. Neki Ambrožič je bil njima prodal jan. 1200 Din vredno kolo, ki je bilo ukradeno Francetu Staretu izpred gostilne Zebal na Dolenjski cesti. Kolo sta kupila v dobri veri za 420 Din. Oče Janez je bil priča, kako so gihali doma za kolo. Po sodbi je oče Janez dejal v donečem dolenjskem dijalektu sodnikom: »Faciga otročička pa naj bi kaznovali! Kaj bi pa moja žena rekla, če bi biv absujen. Tu je bla rejs pravična sodba. Z Bogom!«

### Iz Mestnega loga.

Trije: Srb, Hrvat in Slovenec so prišli v Ljubljano iskati dela. V Trnovcu so se seznanili. V neki gostilni so si privoščili nekaj vina. Nato so šli spat v neko šupo v Mestnem logu. Bilo je 1. avgusta okoli polnoči. Tam so že spali drugi delavci-trpini, zaposleni pri regulaciji Ljubljane. Stanko, Filip in Lojze so zapazili pri spečem delavcu-tovarišu obleko. Pobrali so mu jo in nato izginili proti Ljubljani. Odkod so se prepeljali s čolnom na drugo stran. Obleka je bila vredna okoli 190 Din. Vsi so bili zaradi tatvine obsojeni na 1 mesec strogega zapore. Kazen so sprejeli.

### Koledar

Sobota, 22. avgusta: Timotej, mučenec; Hipolit, škof.

### Osebnosti

— Poroka. Dne 20. t. m. je bila v kongregacijski kapeli cerkve sv. Jožefa v Ljubljani poroka polkovnika g. Vl. Šušteršiča z gđ. Marijo Sajovic, hčerko advokata dr. Josipa Sajovca. Obilo sreče!

— Napredovanja in premestitve. Napredovali so: Angela Rakar, članica Nar. gled. v Ljubljani iz 7-II v 6. skupino; Plut Josip, član Nar. gled. v Ljubljani iz 7-II v 6. sk.; Prezelj Joško, suplent na drž. trg. akad. v Ljubljani za profesorja 8. skup.; dr. Ant. Stodnjak, suplent na drž. trg. akademiji v Ljubljani za profesorja 8. skup.; premeščena sta: Cundrič Jožef, žef postaje Strižovna-Vrpolje, na Jesenice; Kolničar Lovrenc s postaje Višnja gora za šefa postaje Rožani dol-Pribišje.

### Ostale vesti

— Razstava pošne uprave na jesenskem velesejnu v Ljubljani od 29. avgusta do 9. septembra t. l. Oddelek direkcije pošte in brzojava na tujiskoprometni razstavi bo po svoji aktualnosti zadivil vsakega obiskovalca. Poštna uprava namerava postaviti v obrat razne stroje, prav tako pa tudi podati našemu občinstvu nekaj praktičnih mišljav, kaj je treba za brzo odpravljanje pošte. Občinstvo bo nazorno videlo delovanje modernih brzojavnih strojev, metodo modernega markiranja, odpravo pism v vsem razvoju in sileno. Tu bo šele razumelo ves notranji komplicirani stroj pošnega poslovanja ter se bo čudilo preciznosti, s katero danes že ta stroj deluje. S to razstavo bo obenem razstavilo tudi filatelistično društvo po svojih članih bogate zbirke svojih znamk.

— Na državnih meščanskih šol v Ormožu bo vpisovanje v nadelež 30. t. m. od 8 do 12. Zgledati se morajo tudi učenci, ki so se vpisali že v junjskem roku. Popravni in drugi izpiti se začne v petek 28. t. m. Natančnejša razporedba na razglasi deski. — Ravnatelj.

— Začetek šolskega leta 1931-32 na drž. konservatoriju v Ljubljani. Vpisovanje na zavod bo v dneh 1., 2. in 3. septembra. Dne 4. in 5. septembra so sprejemni izpiti, dne 7. pa redni pouk na vseh oddelkih in razredih. Vpisovanje je v sobi št. 18 v Gosposki ulici št. 8. Vsa gojenca mora pri vpisovanju predložiti uradno prijavo, kolektivno s kolekom po 5 Din in natančno izpolnjeno v vseh rubrikah. Prijava se dobi pri služitelju. Novi gojenec morajo predložiti poleg prijave še krstni list in zadnje šolsko izpričevalo za vodo, ki ga sicer še obiskujejo. Stari gojenec morajo predložiti lansko konservatorijsko izpričevalo in indeks. Vpisovna znaša 40 Din, taksa za sprejemni izpit pa 30 Din. Vpisovanje se vrši dnevno od 9 do 12 in od 15 do 17. Ravnateljstvo.

— Tapred ni kriv. O avtobusu Novo mesto-Brežice, o katerem smo zadnjič pisali, smo prejeli od zanesljive strani tole pojasnilo: V današ-

njem »Slovenec« je na str. 5 med novicami dnevne kronike v notici o avtobusu Tapred nekaj pomote! Poštni avtobus na progi Brežice—Novo mesto ni Tapredova last, ampak državna poštna last. Tapred tudi vozi na tej progi, a Tapred prav rad sprejme potnikov kar največ more, pač pa je poštni avtobus tak, da ne mara. To je pa res! Na poštni avtobus se res ne moreš nikoli zanesti. Zgodi se, da si kdo listek že naprej kupi, a ko avtobus pride, ga ne sprejmejo v avtobus, dasi je še prostora. To se je zgodilo meni že tudi. — Da ima Tapred hrvaške listke, je res, a postrežljiv je pa bolj ko poštni. To resnici na ljubo! Pa še to povem, da so Tapredu prepovedali voziti na kolodvor, ker bi sicer poštni avtobus menda premalo zaslužil, dasi je drag in poln.

— Semenji v Krškem. V Krškem se vrši kakor običajno veliki živinski, svinski in kramarski sejem, takolimenovani »Angelski sejem« v soboto 29. avgusta.

— Na drž. meščanski šoli na Viču pri Ljubljani se pričnejo izpiti privatistov dne 26. in popravni izpiti učencev in učenek pa dne 28. avgusta. Vpisovanje v I., II., III. in IV. razred bo 30. in 31. avgusta, vsakokrat od 8. do 12. ure. Ker je upraviteljstvo osnovne šole naviču pobralo koncem tekoč. šolskega leta vse izkaze o šolskem napredku, jih oni učenci in učenke, ki se žele vpisati v meščansko šolo, dobe pri njem nazaj. Natančnejši spored izpitol in dr. se nahaja v oglasni skrinjici v šolski veži. — Ravnateljstvo.

— Urejena prelava in zdrava kri so do seže z dnevno uporabo pol čaše naravne »Franz-Josefe« grenčice. Strokovni zdravniki za motenja in prebrani hvalijo »Franz-Josefe« vodo, ker pospešuje delovanje želodca in črevesja, preprečuje oteklost jeter, zvišuje izločevanje žolča in sečnice, poživlja izmenjavo snovi in osvežuje kri. »Franz-Josefe«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

— Naše gobe. Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob, spisal Ante Bog. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 50 Din. Knjiga obsega 75 barvanih slik p omaravi in opis naših užitnih in strupenih gob. Knjiga nam odkriva veliko število užitnih vrst gob in gliv, katerih do sedaj sploh nismo poznali. Vsebuje tudi velikoreceptov, kako pripravimo gobe in glive za okusno jed, dalje kako gobe nabiramo, sušimo in konzerviramo. Za vsako kuharico, gospodinjico in nabiralca gob je ta knjiga velike važnosti in jo toplo priporočamo.

## Maribor

### Zločin?

Maribor, 21. avgusta.

Pri Murečincih je naplavila Drava truplo moškega. Na glavi, leu in vratu je bilo opaziti sledove težkih poškodb. Ker domnevajo zločin, so varnostna oblastva dala takoj prepeljati neznančovo truplo v mrtvašnico k Sv. Marjeti na Ptujškem polju ter je bilo zaradi raztelesenja obveščeno okrajno sodišče v Ptuj. Upati je, da se bo kmalu moglo ugotoviti dejansko stanje ter izslediti zločinca. Po poškodbah soede je zločin očividni.

□ Iz tukajšnjega škofijskega dijaškega seminarija. Za tretjega prefekta v imenovanem zavodu je imenovan novomašnik Zdravko Kordež iz Prevalja.

□ Mrlicaški zvon. V starosti 74 let je umrl upokojeni poslovodja Josip Stoček, Krčevina, Praprotnikova 22. Pogreb bo jutri ob 15 iz mrtvašnice na frančiškansko pokopališče. Blagenu rajnkemu zemljica lahka, žalujočim naše najgloblje sožalje.

□ Odlična maribor. solistinja v ljubljanskem radiju. Danes nastopi v ljubljanskem radiju znana mariborska sopranistka in odlična koncertna pevka g. Antonija Skvarčeva, absolventka Hubačove pevake šole na ljubljanskem konservatoriju. Spored obsega najmodernejšo slovenske skladbe skladateljev Mirka, Lajnovca in Osterca. Mariborčan!

□ Za sodnega tolmača pri mariborskem okrožnem sodišču, in sicer za nemški jezik, je imenovalo višje deželno sodišče v Ljubljani tukajšnjega odvetnika dr. Leona Gozanija.

□ Podaljšanje šentilske proge. V najkrajšem času bo mestno avtobusno podjetje podaljšalo prego Maribor—Pesnica—Sl. lj. do državne meje. Tukaj bodo potniki lahko imeli direktni prestop na že obstoječo avstrijsko avtobusno progo Spilje—Gradeec.

□ Bojevita ženska. Dne 31. maja t. l. je prišel upokojenec Vinko pozno domov. Zaradi tega je nastal oženj v sirehi. Preprič z ženo in potem spopad. Mož je zgrabil svojo ženo Kristino in jo liščal k zidu, da bi se je ubranil, ona pa je segla po kuhinjskem nožu ter zamahnila proti možu ter mu prizadala 10 cm dolgo vrezino ter mu prerezala prstne kite stegovalke. Včeraj je se Kristina zagovarjala pri tukajšnjem sodišču ter se sklicevala na razburjenost. Razpravo je vodil s. s. Lenart; obtožbo je zastopal višji drž. tožitelj dr. Jančič. Obtožnica je bila obsojena na dva meseca strogega zapore, pogojno dve leti.

□ Iz četrtkove tajne seje mariborskega občinskega sveta: Na predlog OUDZ se ukinejo občinske takse po 5 Din, ki so se pobirale pri izdajanju potrdil o premoženjskem stanju v svrhu delavskega zavarovanja. — Francu Gertu in drugim se dovoli postavljanje stojnic ob Marjinih praznikih. — Ivanu Biatniku, Ivanu Kaiserbergerju, Frideriku Čehu, Francu Zagavcu in Konradu Kirbišu se odkloni priziv zaradi odklonitve stojnice za prodajo mesa, ker ni za lokalne potrebe. — Grajskemu in Unionskemu kinu se od 1. julija naprej odpíše dnevna občinska taksa po 50 Din.

□ Na Rapirovem igrišču bo v nedeljo 4. okt. 1931 s pričetkom ob devetih dopoldne lahkoatletski dvomatch Zeleničar—Maraton. Tekme bodo v sledečih disciplinah: teki 100, 200, 400, 1500 in 5000 metrov ter štafeta 4x100; nadalje meti v disku, kopju in krogli ter skoki v višino, daljavo in s palico. Za omenjeno lahkoatletsko prireditve, ki naj bi šim bolj poglobila prijateljske stike med obema kluboma, se naši lahkoatletci že pridno pripravljajo.

□ Meljsko prosvetno društvo ima jutri ob pol 17 svoj redni mesečni sestanek.

□ Petek-svetek za vse tiste, ki jim gredo v slast razne morske dobrote. Pa jih ni bilo večeraj bogve kaj na izbero. Sardelice po 16, škombri in lancece po 24 Din.

□ Jugoslovanska strokovna zveza se je preselila v svoje nove začasne prostore v majhni dvorani Prosvetne zveze na Aleksandrovi cesti št. 6. Uradno ure kakor običajno.

□ Dravska plozba je uvedla z večerajšnjim dnevno novo vozniško tarifo, in sicer za vožnjo na otok 3 Din, za vožnjo tja in nazaj pa 5 Din.

□ Stanovanje — duplino. 65 letni Jakob Serdinšek si je izkopal izpod tovarne Docter in drugo volnino ter v njej prenočeval čez 17 t. m. sem. V noči na petek pa ga je stražnik opazil ter je prišla stražna Serdinškova beda na dan. V težkem položaju, brez sredstev in zaslužka ter brez stanovanja, ni vedel, kam bi šel prenočevati. In

je šel ter si izkopal volnino ter v njej spal... Serdinška so prepeljali v poljske zapore.

□ Ker je ker lažno krivi pokončila, je sedela večeraj na zatožni klopi neka mladoletna delavka! Obtožnica navaja, da je imenovana dne 31. maja 1931 usmrtila svojega otroka ženskega spola s tem, da ga je s topim predmetom udarila po rojstvu po glavi ter ga zadavila. Obtožnica je zanikala, da bi bila usmrtila otroka. Obsojena je bila na tri mesece zapore, pogojno tri leta.

## Izvoz v juliju

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine objavlja podatke o našem izvozu v mesecu juliju. Zaenkrat so objavljeni samo podatki o izvoženih količinah.

Skupno je znašal izvoz v juliju letos 208.779 ton in 111.343 kom. (junija 1931 135.953 ton in 77.822 kom.). Glavni predmeti izvoza so bili sledeči v tis. ton, odn. kom. (v oklepajih podatki za junij 1931 in julij 1930):

### Fizol

Ves lanski pridelek v Sloveniji je do mala popolnoma razprodan. Letošnja letina se presoja zadovoljivo, razen Dolenjske, kjer je suša močno škodovala fiziolovalni nasadom, tako da ne bo dosti pridelek za kupčijo. Tudi ljubljanska okolica in sploh kraj, kjer je peščena zemlja, je vsled suše močno trpela, vendar bo tam žetev kljub temu razmeroma dobra. Proti gorenjski strani pa bo prav dobra fiziolovalna letina. Tu mislimo predvsem na fizol ribičan in mandalor, ki prideta prva na trg in sta, osobito ribičan, vsako leto za izvoz najbolj upoštevana. Tudi mandalor se izvažata, vendar ne vsako leto: tako n. pr. je lansko leto ostal ves pridelek doma.

Žetev navedenih dveh vrst že pričena. Kvaliteta je odlična, vendar je v krajih, ki so močno trpeli od suše, zrnje prilikavo. V kolikor se da do danes poročati, ne kaže inozemstvo za enkrat še nobenega zanimanja, kljub temu, da stojimo sredi žetve. Nasprotno je pa lani že od začetka meseca avgusta bilo velika povpraševanja, kar je pozneje pokazala tudi cena, ki je bila v začetku res visoka. Tudi letos bo cena za prve partije višja kakor za poznejše. Lanskih začetnih cen pa še z daleka ni pričakovati.

V Bački in Sremu so se vršili pred par dnevi zaključki za predprodajo, in sicer za beli fizol od Din 1.82 do 1.85 za kg franco nakladalna postaja, in še to brez vsakega posebnega zanimanja. Za fizol ribičan se bo pa dala doseči brez dvoma nekaj višja cena. Svetovni je, da producenti pohite z mlajvijo in čiščenjem in da fizol dobro suh čim prej ob ugodni ceni spravijo v denar, ker izkusnja uči, da se naš fizol v mesecu oktobru manj ugodno proda kakor v septembru, ker takrat pride na svetovni trg Poljska in tudi druge države s svojim fiziolovalom. Tako n. pr. se ponuja danes poljski prepelčar v predprodaji približno po Din 3.25 za kg franco Trst, kar je znak, da je nakupna cena, če upoštevamo velike vozniške stroške iz Poljske v Trst, na Poljskem za fizol zelo nizka.

Situacija je zaenkrat za naš fizol še nejasna.

### OFICIJELNA OBRETNOSTNA MERA EVROPSKIH EMISIJSKIH BANK.

Sedaj imajo evropske emisijske banke tole diskontno obrestno mero (v oklepajih datumi od kdaj je ta obrestna mera v veljavi):

Newyork 1½% (8. 5. 31), Francija 2% (3. 1. 31), Švica 2% (23. 1. 31), Holandija 2% (16. 5. 31), Belgija 2½% (31. 7. 30), Danska 3½% (15. 11. 30), Norveška 4% (7. 11. 30), Švedska 4% (30. 7. 31), Anglija 4½% (30. 7. 31), Češkoslovaška 5% (5. 8. 31), Italija 5½% (19. 5. 31), Japonska 5½% (6. 10. 30), Finska 6% (28. 10. 30), Letonka 6% (1. 10. 30), Litva 6% (1. 4. 30), Španija 6½% (8. 7. 31), Gdansk 7% (10. 8. 31), Estonka 7% (7. 10. 30), Indija 7% (6. 8. 31), Portugalska 7% (9. 8. 31), Poljska 7½% (3. 10. 30), Jugoslavija 7½% (20. 7. 31), Albanija 8% (1. 7. 31), Romunija 8% (31. 3. 31), Rusija 8% (5. 4. 27), Bolgarija 8½% (4. 6. 31), Grčija 9% (30. 11. 28), Madjarska 9% (23. 7. 31), Avstrija 10% (23. 7. 31), Nemčija 10% (12. 8. 31).

Velesojmske legitimacije za inozemstvo naj se naročajo samo pri uradu velesojmske. Maršsko kupi legitimacije in jo pošlje svojim znancem v inozemstvo. Navadna legitimacija, ki je zunaj v prodaji, pa nima za izkoriščanje železniških ugodnosti v CSR in Avstriji predpisanih vložkov, takozvanega Zahlbilatta. Take legitimacije se dobe samo v doličnih državah in pa v uradu velesojmske po ceni Din 30 kakor navadne legitimacije. Legitimacij za italijanske posetnike pa velesojm ne prodaja, temveč se dobe samo potom našega zastopnika v Trstu Giuseppe Čehovin, Trieste, Piazza della Borsa 5-I; za madjarske pa pri Jugosl. madjarski gospodarski zbornici, Budapest VI, Andrássy ut. 2. Letošnji jesenski velesojm se bo vršil od 29. avgusta do 9. septembra.

Potrjena poravnava. Krick Franc, trgovec v Celju za 20%.

Šešir, d. d., tovarna klobukov, Škofja Loka sklicuje za 10. sept. ob 15 v Zadr. gosp. banko 10. redni občni zbor. Na dnevnem redu je poleg računskega zaključka za 1930 sklepanje o znižanju delniške glavnice, ki znaša sedaj 2.50 milj. Din na 0.5 milj. Din. Zanimivo je, da podjetje že od junija t. l. ne kotira več na ljubljanski borzi. Zadržala je bila objavljena bilanca za 1929, ki je izkazovala neznamen dobiček, zadnje dividendo pa je delilo podjetje za 1926.

Likvidacija. V Zagrebu sklicuje gradbena družba Razvoj svoj redni občni zbor, na katerem se bo sklepalo o likvidaciji. Družba je bila ustanovljena 1929 s sodelovanjem Splošnega jugoslovanskega bančnega društva (prej družnica Wiener Bankverein) in je imelo 1 milj. Din glavnice. Bilanca za 1930 izkazuje pri donosu 120.000 Din izgubo 45.000 Din.

### Borza

Ljubljana, 21. avgusta.

### Denar

V današnjem deviznem prometu so bili tečaji nadalje čvrsti. Promet je bil elab in je vse zaključene devize dala Narodna banka. Ljubljana, Amsterdam 2286.89—2293.73, Bruselj 789.49—791.85, Curih 1102.65—1105.95, Dunaj 796.65—799.05, London 275.55—276.37, Newyork 5657.98—5674.98, Pariz 222.24—222.90, Praga 167.93—168.43, Trst 296.49—297.39. Zagreb, Amsterdam 2286.89—2293.73, Dunaj 796.65—799.05, Bruselj 789.49—791.85, London 275.55—276.37, Milan 296.49—297.39, Newyork kabel 5668.98—5685.98, ček 5657.98—5674.98, Pariz 222.24—222.90, Praga 167.93—168.43, Curih 1102.65—1104.95.

Skupni promet brez kompenzacij 6 milj. Din. Curih. Belgrad 9.055, Pariz 20.15, London 24.98, Newyork 514.12, Bruseli 71.60, Milan 26.89.

Pšenica 33 (0.10), koruza 12 (19.42), drva 23 (20.39), stavbni les 71 (79.102), žel. pragoji 11 (9 ton, 306 kom.), sveže maslo 0.7 (0.5, 0.95), jajca 1.7 (2.0, 2.6), oglje 5, cement 44 (7, 36), konji 2 (1.8, 1.8), goveda in teleta 9 (7, 13), prašiči 24 (18, 15), drobnica 76 (51, 80) itd. Vidimo, da je izvoz v juliju narasel, v glavnem radi povečanje izvoza pšenice in žel. pragoj.

Madrid 45.70, Amsterdam 207.35, Dunaj 72.25, Stockholm 137.55, Oslo 137.45, Kopenhagen 137.50, Sofija 3.72, Praga 15.23, Varšava 57.60, Budimpešta 90.025, Atene 6.65, Carigrad 2.435, Bukarešta 3.055, Helsingsfors 12.94.

### Vrednostni papirji

Tečaj vojne škode je ostal na večerajšnji nizini. V Zagrebu so bili zabeleženi celo zaključki po 325 kakor tudi v Belgradu. Zaključni tečaj so bili okoli 330. Promet je bil srednji. Bančni papirji so ostali neizpremenjeni pri običajnih zaključkih. Zemaljska banka je popustila od 114.0 na 113.50. Industrijski papirji beležijo zaključek le v delnicah Vevč. Tečaj drugih industrijskih papirjev so ostali v glavnem neizpremenjeni.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 81 bl. 7% Bler. pos. 71 bl. Celjska 150 d. Lj. kr. 120 d. Prastedona 120 d. Kred. zavod 195 d. Vevče 120 d. Stavbna 45 d. Ruše 125 d.

Zagreb. Drž. pap. 7% inv. pos. 72—74, agrarji 40—42, vojna škoda ar. 329—334 (327, 325, 330), kasa 330—334, 12. 332—338, 8% Bler. pos. 77—80, 7% Bler. pos. ar. 68—69 (69), kasa 68—69 (68.50), 7% pos. Drž. hip. b. ar. 72 d., kasa 73 d., 6% begl. obv. 56—58 d. — Bančne delnice: Hrvatska 50 d., Poljo 53.50—55 (53.50), Kredita 121—126, Union 150—155 (150), Jugo 67—68 (67) Lj. kred. 120 d., Medjunarodna 68 d., Obrtna 35 d., Prastedona 95.50—96.5, Srbska 190—191, Zemaljska 113.50—114 (113.50—114.50). — Industrijske delnice: Nar. sum. 25 d., Guttman 110 d., Slavonija 200 d., Danica 65 d., Pivara Sar. 205 d., Drava 212.50—220, Sečerača Osijek 216—220, Osj. ljev. 210 d., Brog. vag. 50 bl. Vevče 120—122 (120), Isia 41 bl., Ragusea 300—380, Jadr. plov. 480 bl., Trboveljska 225—230.

Belgrad. 7% inv. pos. 74 bl. agrari 440 d., vojna škoda 329—331 (700 kom.), 8. 332—334 (200 kom.), 10. 338—340 (200 kom.), 12. 342—343 (100 kom.), begl. obv. 57.50—59, 7% Bler. pos. 70 bl.

Notacije državnih papirjev v inozemstvu: London: 7% Bler. pos. 65.50—66.50, Newyork: 8% Bler. pos. 72.75—75, 7% Bler. pos. 65.50—66.50, 7% pos. DHB 67.75—68.

Dunaj. Don. sav. jadr. 90.05, Wiener Bankverein 14, Ecompletes. 149, Zivno 70.50, Mundus 50.75, Alpine 12.50, Trboveljska 27.50.

### Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal neizpremenjen, ravnotako tudi cene. Povpraševanje je malhnetnega obsega, dočim je ponudba blaga nekoliko večja. Kuruza se trguje po 95 do 97.50, umetno sušena za oktober, november in december stane 85—87.50. Ječmen stane 64—65 kg težak 125, 67 kg pa 135—140, ovse slav. 130—132.50, hoz. pa 125—127.50. Kuruza kaže dobro, popolna razjaničev položaja bo prišla čez 14 dni ali tri tedne, ko bodo začeli kuruza lomiti. Na ljubljanski borzi notira kuruza ml. vozn. 147.50—150; nav. vozn. 152.50—155.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 18 vag., kuruza 9 vag., moka 2 vag., fizol 1 vag. Tendenca neizpremenjena.

Sombor. Rž: 132½—137½, ječmen: 66, ar. 63—64 kg 112.50—117.50, beč. pomlad. 67—68 kg 180—185, ar. pomlad. 67—68 kg 185—190; kuruza: beč. 92.50—95; otrobi: beč. 95—100. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendenca: neizpremenjena. Promet: 138½ vag.

Budimpešta. Tendenca čvrsta, promet srednji. Pšenica: dec. 10.92, 91, 11.12, zaklj. 11.11—11.13, marc 12.10, 12.32, zaklj. 12.31—12.33, rž: dec. 10.98—11.20, zaklj. 11.10—11.11, marc 12.02—12.18, zaklj. 12.12—12.14, kuruza: maj 13.50—13.55, zaklj. 13.53—13.56.

### Živina

# Ali se moški dajo vzgojiti?

## Nasveti turške pisateljice — Kaj pravijo moški

Mož in žena sta si ostala tudi v novih razmerah, v novih življenjskih pogojih v zadnjem bistvu tuja in se kljub tovarištvu v šoli, sportu in poklicu ne razumeta, ne skladata v zakonu, kakor bi se morali skladati »dve polovici« v celoto. Tu ni mesto, da bi razglabljali o zadnjih vzrokih tega dejstva, marveč bomo ostali pri zunanostih, kakor se odražajo v duši velike večine mož in žen. In sicer naj nam pove svoje mnenje predvsem moderna orientalka, turška pisateljica Suad Derviš. Ona pravi, da je moški nevaren otrok, ki ga je treba vzgajati:

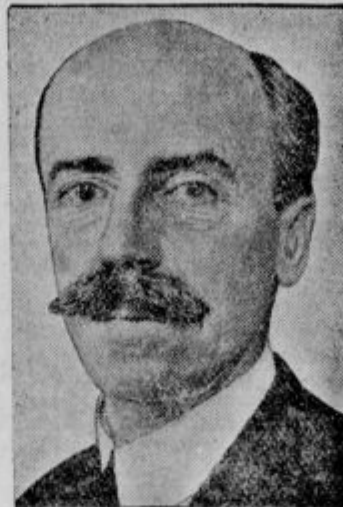
»Vzrok naše žalosti, našega slabega razpoloženja, pa tudi naše sreče je vedno mož. Če nas njegove velike in majhne napake in njegove bedaste navade žalijo in vznemljujejo, ne moremo biti srečne. Zaradi tega si pa še ni treba delati kdove kakšnih skrbi: nič ni bolj enostavno kakor popraviti možev napake. V takih slučajih ne jočem, se ne prepiram ali razpravljam o tem, marveč ga: vzgajam! Da — mož je v resnici mogoče vzgojiti, s tisto potrpežljivostjo, s katero vzgajamo otroka! Samo da je med vzgojo

1. ljubeznjiva; 2. prijetna; 3. skromna;
4. vedra; 5. izrazito kocketna; 6. ženska; 7. nekoliko otročja; 8. zelo krotka; 9. nikoli energična; 10. nikoli dolgočasna; 11. nikoli oblastna; 12. rezervirana.

Vse to niso lastnosti, ki bi morale biti prirojene, marveč si jih moremo in celo m



Graf Julij Karolyi, ki sestavlja novo učno na Madjarskem.



Graf Stevan Jovanović, odstopivši ogrski ministrski predsednik.

ramo privzgojiti. Kajti to so zaščitne odredbe proti premoči moškega v svetu, neka vrsta duševne mimikrije (posnemanja), brez katere bi bila ženska izgubljena.

Kakor vidimo, gradi moderna orientalka žensko moč nasproti možu na starem ženskem orožju: pretvarjanju, igri. Ali ima tudi prav? Naj odgovore moški sami!

V nekem berlinskem mesečniku čitamo pod naslovom: »Možje so nevzgojivije med drugim: ...« to so možje, ki so postali čuvstveni in negotovi. Razvili so v sebi lepoto, nežnočutnost in slabotnost, ker se jim zdi to

Toda pedagogično nadarjenim ženam se večinoma posreči, pripraviti moža do tega, da bi hoteli biti več, nego so. Ženskam v ta namen ni treba nikake strogosti. Dovolj je, da neprestano, z žilavo vztrajnostjo primerjajo svojega moža z drugimi možmi: pri čemer se vedno pokaže, da možje, ki se jim godi slabše nego njemu, ne prihajajo v poštev, marveč samo tisti, ki se jim godi boljše ...

Veliko resnice je v vseh teh izvajanjih — samo prave, krščanske resnice nič.



Angleški letalski poročnik Brinton, ki je pri vežbah za Schneiderjev pokal pri Calshotu padel v morje in utonil. To je pri vežbah za tekme za Schneiderjev pokal že tretja smrtina žrtev. Brinton je bil eden najboljših angleških letalcev. Na sliki ga vidimo, ko ga po zadnjem srečnem poletu nesejo na suho.

otroka in vzgojo moža majhna razlika. Pri vzgoji otroka sem bolj ali manj stroga, na vsek način kažem avtoriteto. Pri vzgoji moža se pa nasprotno napravim čisto majhna, pokorna sem in ljubeznjiva. Kajti mož ne sme nikdar opaziti, da ga vzgajamo. Če to opazi, bo le še bolj neotesan, nedostopen in strahovito trmoglav. Če se ga pa lotimo z žensko modrostjo, postane najupornejši pristojen — treba ga je le znati prav prijeti.



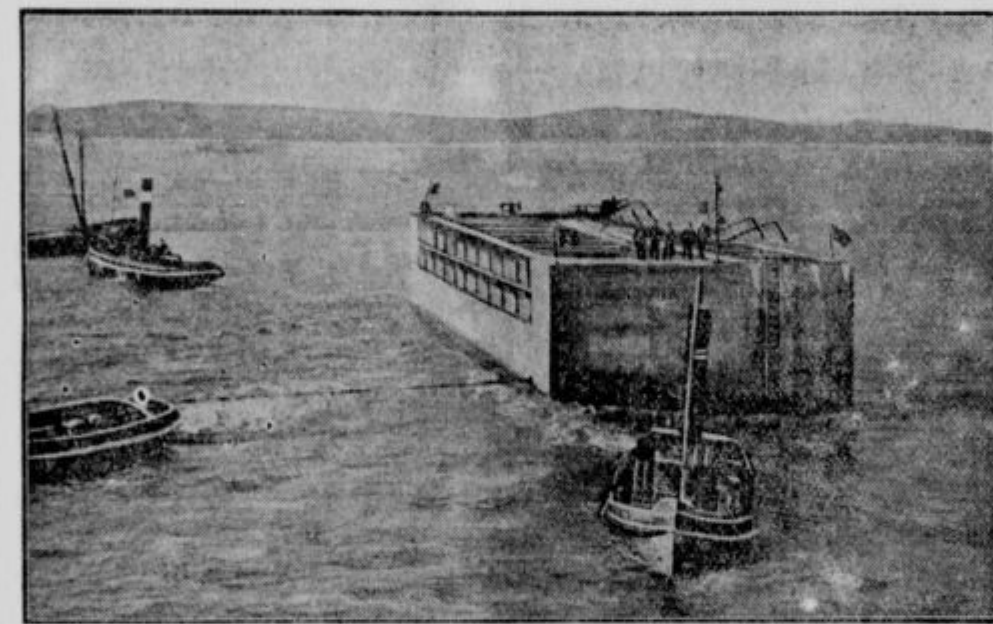
Novo vojna oprema za pehoto: plinske maske in strojnice najnovejšega sestava, ki jih preizkušajo na sedanjih angleških manevrih.

Predvsem pa moramo vzgojiti same sebe. Kajti žena, ki hoče vzgojiti moža, mora imeti deset lastnosti:

1. Krepkost; 2. razumnost; 3. ženska modrost; 4. vedrost; 5. zadostno spretnost, da svojo inteligenco prikrije in nikoli ne izgubi dobre volje; 6. potrpežljivost; 7. potrpežljivost; 8. potrpežljivost; 9. potrpežljivost in 10. še enkrat potrpežljivost.

Z vzgojo je treba začeti od prvega srečanja dalje. Pametna žena vidi v vsakem moškem svojega nasprotnika in je zato — previdna. Kajti nikoli ne smemo pozabiti, da je bil mož, kateremu smo podarile svoje življenje ali svoje srce, enkrat za nas tujec. Mnogokrat mu damo iz nepremišljenosti ali v prvem viharju čuvstev pravice, ki jih potem zaman zahtevamo nazaj; to se nikoli ne posreči.

Prvi vtis je najvažnejši. Težko se da kdaj več izbrisati. Zato je treba iz vsega početka paziti, da napravimo vtis. Bodi torej:



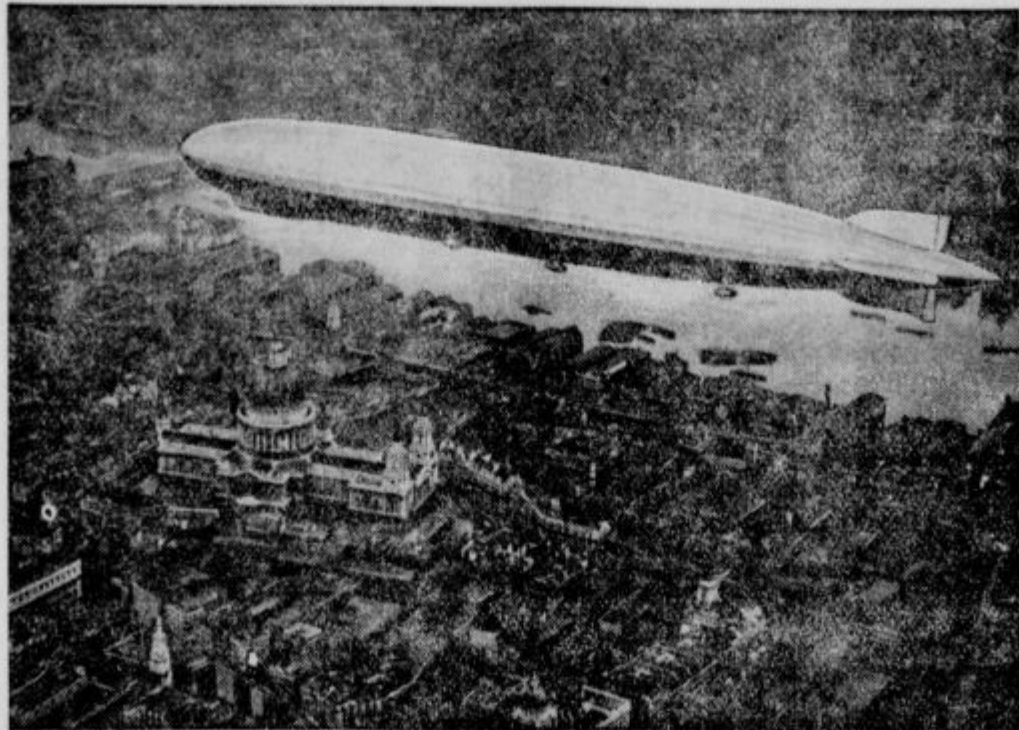
Plavajoči obalni zid. V rotterdamski luki grade nov obalni zid. Iz tehničnih razlogov so temeljna dela na mestu nemogoča. Zato grade plavajoče zaboje iz betona s tankimi stenami, ki jih potegnjejo na mesto, kjer bo stal zid, in napolnijo z betonom.

tudi na njih samih ljubezni in čaščenja vredno. Strašno jim je vseč, da so taki.

Takih mož je ravno danes vse preveč, a nikakor niso vsi taki po svoji naravi, marveč so večinoma otroci današnje žene, plemena inteligentnih žen, dražestnih tovarišic, prvovrstnih delavk in pa skrajno sposobnih trgovk. Žena bi se si privoščila moške ideale

## Življenje za vitkost

Segedinski vinski trgovec Karel Schmidt je bil dalj časa v Marijinih varih, da bi shujšal. Res je izgubil 18 kg teže, toda pri tem mu je srce tako oslabilo, da je malo dni po svoji vrnitvi v Segedin nenadoma na ulici umrl.



»Zeppelin nad Londonom. Te dni je bil »Graf Zeppelin« na obisku v Londonu, kjer so ga navdušeno sprejeli.

in sposobnosti. Moški niso postali njihovi otroci po vzgoji, rajši bi dejali, da so jih njih žene nanovo rodile; rojeni so iz žene.

Toda — nagonsko modre žene natančno vedo, da se narava ne da izpremeniti, da jih moški le slepe. Živo čutijo strašno nevarnost, ki trajno preži na dnu takega razmerja. Zato žive v neprestanem strahu, ki se neredko-

## Mrlič vodi avto

V Londonu se je pripetila docela nenavadna avtomobilska nesreča. Na eni izmed glavnih cest so se ljudje ravno vsipali iz cirkusa in kina, ko je privozil po cesti taksi. Voz je nenadoma izgubil smer, vozil nekaj časa sik-sak, nato pa zavozil naravnost v

množico pred kinom ter se zaletel v zid. Nastal je strašen krik. Izpod voza so izvlekli enega mrtvega in enega smrtno-nevarno poškodovanega. Deset drugih oseb je bilo ranjenih. Ko so prihiteli stražniki in odprli vrata avtomobila, se šofer ni ganil. Bil je mrtev! Roke pa so se železno oklepale volana, da so jih komaj oprostili. Raztelesen je pokazalo, da je bila šoferja zadela srčna kap, nakar je avtomobil ostal brez vodnika.

## Tolstega sinovi proti svoji sestri

Tolstega sinovi Ilija, Lev in Mihael so objavili v ruskih pariških listih naslednje pismo: »V tisku so izšli »Spomini« naše mlajše sestre Aleksandre Lvovne. Zalibog so ti spomini, posebno v onem delu, ki se tiče naše matere, tako tendenciozni in neresnični, da ne moremo drugače, kakor da izrazimo naše ogorčenje nad njimi.

Delež s sestro vse spoštovanje in ljubezen do očeta, gojimo najglobljo ljubezen in in spoštovanje tudi do spomina na našo mater, ki je vse svoje življenje posvetila službi svojemu možu in družini. Skoda, da je naša sestra pozabila na osnovne očetove ideale, ideale ljubezni in neobsojanja, ter je prišla z odkritji, ki so v nasprotju z njegovim duhom in niso nikomur potrebna.

Prepričani smo, da se naš starejši brat Sergij, ki živi v Moskvi, in naša sestra Tatjana, ki živi v Rimu, v tem popolnoma strinjata z nami.



Slavka Mitova, 152 letna Bolgarka in najstarejša ženska na svetu. Zenica še vsak dan vstaja prva na vse rano, pomolze krave, nakrmi perutnino in opravlja ves dan raznovrstna dela. Najbolj je pa ponosna, da zna z nogami igrati akordion.

## Ženska lepota nekaj in sedaj

V 16. stoletju so imeli naslednje pravilo za žensko lepoto:

»Tridesetero stvari spada k ženski lepoti. Tri stvari morajo biti bele: polt, zobje, roke. Tri črne: oči, obrvi, trepalnice. Tri rdeče: ustne, lica, nohti. Tri dolge: Telo, lasje, roke. Tri kratke: zobje, ušesa, stopala. Tri



»Josef Einsmann — ženska, ki je 12 let živela pod moškimi imenom. Bila je ločena od svojega moža. Ob ločitvi si je prisvojila možev osebne listine, si oblekla možko obleko in si poiskala možko službo. Po vseh službah, kjer je bila (med drugim nočni čevaj v neki tovarni) je prejela odlična izpričevala. »Poročila« se je celo civilno z neko vdovo in lepo skrbela za njena dva otroka. Slednjič so jo razkrinkali kot žensko.

široke: nedri, čelo in prostor med obrvmi. Tri ozke: usta, pas, členki na nogah. Tri debele: lakti, boki, meča. Tri tenke: prsti, lasje, ustnice. Tri majhne: prsi, nos, glava.

Danes ima ženska lepota prav za prav eno samo pravilo: vitkost in prožnost; vse drugo je poljubno navrženo.

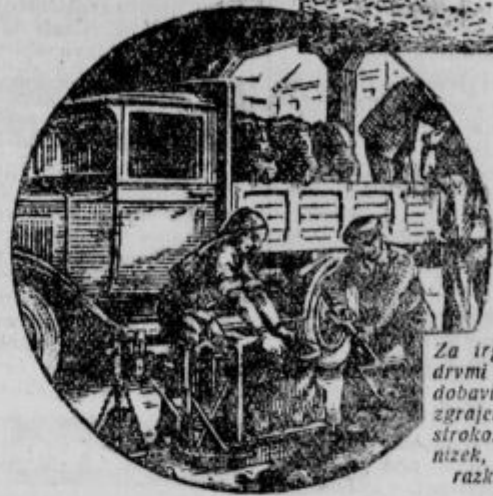
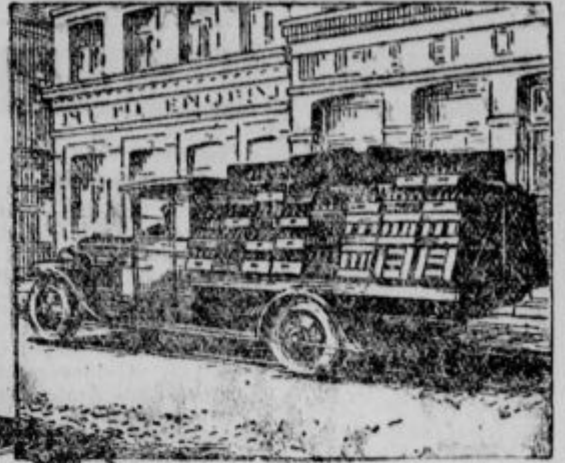
## Vendar-le sled za Amundsenom?

Ruski meteorolog Molčanov, ki se je bil udeležil Zeppelinove ekspedicije, je te dni razvil fotografijo, ki jo je bil posnel na južnem pasu Novaje Zemlje. Tu se je pokazalo na sliki neko letalo. Ni znano, ali je to kako rusko letalo ali letalo kakega ponesrečnega letalca ali pa morda celo Amundsenovo letalo »Latham 47«.

»Ali ste s tem gospodom v sorodu?«  
»Da, a zelo daljnem: bilo nas je štiri najst bratov in sester, a jaz sem bil, prvi otrok, on pa zadnji!«

# Tip karoserije, ki ustreza vsem zahtevam - ena izmed treh dolžin Chevroletovih tovornih šasij

Chevroletov tovorni avto s karoserijo, ki je urejena nalašč za trgovino s pivom in sodo vodo. Pivovarju, ki razpolaga s takim dobavljivim vozom, bo lahko dobil nove kupce, obenem pa si zniža transportne stroške.



Za irgovca s premogom in drvni je važno, da blago naglo dobavi. Evo vam karoserije, zgrajene nalašč za to trgovsko stroko. Ker je avto ob straneh nizek, ne delata nakladanje in razkladanje nikakih težav.

Za prevoz pohištva in prtljage so karoserije te vrste posebno primerne. Imajo veliko prostora, hkrati pa varujejo blago pred dežjem in prahom.



Chevroletov tovorni avto se dobi v treh dolžinah: 2.77 m, 3.33 m in 3.99 m. Naj bodo vaše zahteve take ali take — če vam gre za nagel in ekonomičen transport, se boste odločili za eno izmed navedenih treh šasij. Chevrolet zastopnik vam bo rade volje pomagal pri izbihi: v skladu z vašimi potrebami vam bo svetoval tisto karoserijo, ki vam bo najbolj ustrezala.

Možnost izbire šasije pa je samo ena izmed mnogih odlik Chevroletovega tovornega voza. Druge so njegova močna konstrukcija, šestcilindrski motor, varčna poraba bencina in olja

in nepotrebnost reparatur — same vrline ki je zaradi njih prevoz s Chevroletom tako poceni. Če se odločite za Chevroletov tovorni avto, se lahko zanesete, da dobite z njim prevozno sredstvo z najnižjimi troški za tono in kilometer.



Pomočni voz, ki ga vleče Chevroletov tovorni avto. Podjetjem, ki trgujejo z gradbenim materialom pogosto prav pride tak način transporta. Chevroletov tovorni avto je preprost v ravnanju in se zato da preurediti v vse vrste transportnih vozil.

## AVTO JE ŠESTCILINDRSKI!

# CHEVROLETovi TOVORNI AVTOMOBILI

GENERAL MOTORS CONTINENTAL S. A.

### Pravni nasveti

Odhod v inozemstvo pred naborem. V. T. H. Za odhod v inozemstvo boste morali imeti polni list, ki zaprosite zanj pri policiji. Če dobite polni list in nato še vizum konzula inozemske države, ne bo ovire za vaš odhod. Tudi v inozemstvu boste morali vršiti svoje državljanske dolžnosti in se javiti radi vojaške obveznosti pri poslanstvu (konzulatu) naše države, kjer boste vse potrebno zvedeli. Kako je z delovnimi razmerami v dotični državi, boste morda zvedeli pri borzi dela ali pri izseljenjskem komisarijatu v Ljubljani, kamor se obrnite.

Zastaranje taksnih kaznivih dejanj. A. B. K. Nekdo je v pogodbi navedel manjšo ceno, kakor je v resnici znašala. V kolikem času bo zastarelo to dejanje? — Zakon določa, da pri taksnih kaznivih dejanjih, ki se kaznujejo po zakonu o taksah in pristojbinah, zastara dejanje v petih letih.

### Sport

Kdo bo prvak?

Lepa proslava simpatičnih igralcev. Z jutrišnjo tekmo med Ilirijo in Primorjem bo ligino tekmovalje za letošnji končano. Naša klubna nista uspela v borbi z najmočnejšimi klubi v državi. Zasedla sta zadnji mesti v tabeli. Jutrišnja tekma bo pa pokazala, katero moštvo pride na predzadnje mesto. Torej bo borba za prestiž. In ta borba je med tema dvema kluboma vedno zanimiva. Še posebej bo pa ta zadnja, kajti igralci obeh klubov bodo skušali že sedaj pokazati, kaj so pridobili od tekem, ki so jih igrali z močnimi klubi. Le v boju za prestiž je glavna milavnost te tekme. Kaj drugače bi od teh dveh moštev, o katerih smo za časa srečanja z izvenljudskimi klubi že toliko povedali in tudi dostikrat napačno napovedovali, ne mogli povedati. Upamo, da bo borba lepa in dostojna sportnikovo ter da ne bo nobene nepotrebne osrlosti. Ne smemo se pa ponoviti dogodki zadnje tekme Primorje—Gradjanski, kajti to ne bi bil dostojen zaključek tega lepega tekmovalja. Tekmo bo sodil naš najboljši sodnik g. Fabris. V predtekmi se predstavi vojaška reprezentanca, proti kateri bo igrala rezerva Ilirije.

Pred tekmo se bo pa vršila za naše razmere zelo pomembna proslava. Simpatična igralca Slovenije, večkratna reprezentanta našega nogometa, Doberlet in Dekleva praznujeta prvi svojo 200. tekmo, drugi pa 100. tekmo. Ti dve številki sta sicer prekoračeni, toda klub se drži okroglih števil. Čestitkam številnih prijateljev teh dveh igralcev se pridružujemo tudi mi z željo, da bi še večkrat tako uspešno zastopala slovenski sport kot do sedaj.

### Razne sportne vesti

Meddržavna teniška Jugoslavija—Avstrija je končala nepričakovano s 3 : 2 v korist Jugoslavije. Talentirani mladi igralci Kukuljevič je v zadnji igri proti Eisenmannu sigurno zmagal. Špansko reprezentančno moštvo, v katerem igra tudi slavni Zamora, je prispelo danes v Budimpešto. Španski nogometni igralci bodo nastopali v vseh večjih evropskih mestih, kakor v Budimpešti, Pragi, Berlinu, Leipzigu, Turinu, Milanu in najbrž tudi v Belgradu. Kajli BSK se ni ustrašil velikih stroškov in je povabil Spance, da v Belgradu pokažejo svoje veliko znanje.

### Radomlje

Radomljani praznujemo vsako leto na nedeljo po Velikem Smarnu »žegnanje«. Letos smo pa ta svoj cerkveni praznik lepo zaključili s proslavo kraljeve desetletnice vladanja. Slavnostni sprejod izpred šole je otvoril naš župan Ivan Pavlin z raznimi predstavniki, za njimi so korakala društva in šolski otroci, ki so vsi ves čas živahno vzklikali kralju in Jugoslaviji. Ustavili so se pri lepo okrašenem znamenju na krasno razsvetljenem križišču sredi vasi, kjer so se bili med tem že zbrali polnoštevilno naši občinarji. Naš domači duhovnik, g. David Doktorič, je tu v kratkem, prisrčnem nagovoru poudaril pomembnost te obletnice, kako je naš odnos do našega kralja, vladarja slovenske krvi, najožje spojen z ljubeznijo do naše komaj osvobodjene domovine. Naj bi Vsemogočni dal našemu kralju Aleksandru svojo pomoč, odličnih kreposti in potrebno modrost, da bi mogel peljati našo mlado Jugoslavijo do še lepše, popolnejše in jasnejše, sončnejše avobode. Ko so se polegli burni »živijo« klici, je pevski zbor pod vodstvom Franca Plevla zapel državno himno in drug zbor. Končala se je slavnost z defilejem pred kraljevo eliko. Tako smo tudi mi po svojih skromnih močeh proslavili desetletnico vladanja našega kralja.

### Litija

Proslava 10-letnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. v Litiji. O priliki 10-letnice vladanja kralja Aleksandra se je vršila v nedeljo dopoldne občinska seja, kateri so prisostvovali poleg polnoštevilnega odbora tudi okrajni glavar g. Fr. Podboj, zastopniki raznih društev. Župan Lebinger se je v kratkem govoru spominjal velikih zaslug kralja Aleksandra. Zaključil je svoj govor z vzklikom, da živi Nj. Vel. kralju Aleksander, čemur so vsi navzoči s trikratnim Slava klicem viharno pritrdili. — Nato je še kratko govoril g. okrajni glavar Podboj, ki se je zahvalil za to spontano manifestacijo. Ob 9 se je nato vršila v litijski cerkvi služba božja, potem pa je domača gasilska godba na litijskem trgu ob prisostvovanju številnega občinstva priredila promenadni koncert. Župan Lebinger je občinstvu prečital udanostno brzojavko in sklep občinskega odbora, da se v spomin na današnji dan 10-letnice vladanja našega kralja razdeli med občinske reveže 2000 Din, kar so navzoči z zadovoljstvom in vzklikanjem Nj. Vel. kralju vzeli na znanje. — Litija je bila vsa okrašena z narodnimi zastavami.

### Hrastnik

V bolnišnice bratovske skladnice je umrl za jetiko starejši samski delavec g. Polde Pogačnik. Igračkanje narave. Družini nekoga rudarja se je rodil otrok, ki je imel zadaj na glavi velik izrastek, večji ko glava. V bolnišnici so otroku izrastek odrezali. Baje so bili v tem delu celo možgani. Otrok je ostal pri življenju, a mnogo trpi. Socialne zadeve. Po novi tarifi so rudarjem izračunali tako, da največ dobijo 25—40 dinarjev dnevno. Le malo jih je, ki dobe 60 Din. Seve mora biti kdo za zgled. Ta je zaslužil 115 Din. Usmiljenim srcem. V rudniški hiši pri Rošu leži bolna mati petih malih otročičev, katerim nima kdo postreči. Oče hodi na delo. Mogoče bi se našla usmiljena ženska, ki bi pomagala ubogi družini pri najbolj nujnem domačemu delu.

Zadružništvo. Pri konzumni zadrugi je odločil mesto načelnika dosedajni načelnik. S tem ni rečeno, da hoče svoje roke odtegniti zadružništvo.

### Cerkveni vestnik

Glavni praznik dekliške Marijine družbe pri sv. Petru v Ljubljani se praznuje jutri, ne 30. avgusta, kakor je bilo naznanjeno pri shodu. Ob 6 zjutraj sv. maša in skupno sv. obhajilo, popoldne pa shod v cerkvi.

### Radio

#### Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 22. avgusta: 12.15 Plošče (mešan program). — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče. — 18.30 Salonski kvintet: Blankenburg: Čarovnik; Lincke: Cassanova valček; Boiedieu: La Dame blanche; Königsberger: Igračka Nj. Veličanstva. — 19.30 Plošče. — 20.00 Začetek šahovskega turnirja na Bledu, poroča dr. M. Vidmar v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku. — 20.30 Kompozicijski večer g. J. Breznika. — 21.15 Samospevi ge. Antonije Skvarca: 1. Mirko: Kateri kerub; 2. Mirko: Mati poje; 3. Osterc: Ob jezeru; 4. Mussorgjsky: Pred spajmem; 5. Sajojce: Bujni vetri v polju; 6. Brahms: Zaman pod oknom. — 21.45 Harmonika solo, g. Stanko, vmes čas in dnevne vesti. — Nedelja, 23. avgusta: 9 Inž. Cerne: O poljedelstvu. — 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.30 Versko predavanje, p. dr. Angelik Tominec. — 11 Salonski kvintet. — 12 Cas, dnevne vesti, plošče. — 15.30 Kuharjev šramel-kvartet. — 16.30 Veseloigra »Te modre oči« (St. Jakob, gled. oder.) — 17 Salonski kvintet. — 19.45 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, poroča jugoslovanski prvak in velemojster dr. Milan Vidmar v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku. — 20 Pavčičev večer: I. Uvodna beseda. II. Umetne in narodne pesmi pojeta g. Pavla Lovšetova in Mirko Jelačin, pri klavirju g. Marjan Lipovšek. — 21 Prenos iz Rogaske Slatine: 1. Zgodovina in opis zdravilišča, 2. Simfonični koncert godbe Dravske divizije. — 22.30 Cas, poročila.

#### Drugi programi

Nedelja, 23. avgusta. — Belgrad: 11 Ciganska glasba. — 12.30 Radio-orkester. — 17.30 Narodne pesmi. — 20 Vokalni koncert. — 21 Opera »Cavaleria Rusticana«, plošče. — Zagreb: 11 Plošče. — 16.30 Plošče. — 20.15 Radio-orkester. — 22.10 Lahka glasba. — Budimpešta: 14 Koncert. — 16.15 Ciganska glasba. — 17.45 Koncert vojaške godbe. — 20 Koncert opernega orkestra. — Dunaj: 11.05 Simfonični orkester. — 13.05 Mandolinski koncert. — 15 Popoldanski koncert. — 21 Usoda ekspedicije Rüdiger. — 22.30 Plesna glasba. — Milan: 10.50 Religiozna glasba. — 12.30 Pestra glasba. — 20.45 Opera »Machbeth«. — Oslo: 20.30 Radio-orkester. — 22.30 Plesna glasba. — Praga: 21 Pester večer. — 22.15 Orkestralni koncert. — Rim: 10.15 Religiozna glasba. — 21 Cehoslovaška glasba. — Toulouse: 12.30 Religiozna glasba. — 13 Simfonični orkester. — 19.10 Operetni koncert. — 20 Popevke. — 21 Vojaška godba. — 23.30 Simfonični orkester. — Stuttgart: 11.30 Kantata Jan. Seb. Bacha: »V vseh mojih dejanjih«. — 19.30 Klavirski koncert. — 20 Opereta: »Gospod in gospa Denis«. — 22.40 Plesna glasba.

### Slovenjgradec

Ga. Vranč, soproga tuk. urarja, se ni zastrupila s klobasami, ki ji je 2 njimi postregla njena sorodnica v Smartnem, kakor smo to zadnjič enkrat pomotoma poročali, ampak je tiste klobase že jedla pred odhodom v Smartno. Kupila jih je pri nekem mesarju. Toliko resnici na ljubo.

### Pohišstvo

pripristo in najmodernejše. Vam nudi trdka po izredno nizki ceni KREGAR IN SINOVA St. Vid nad Ljubljano — nasproti kolodvoru

### Gostilna, mesarija

#### in posestvo

M. Kranjc v Zalcu pri Celju, se bo prodajala dne 25. avgusta 1931 na okrajnem sodišču v Celju, ob 9 dopoldne. K gostilni spada med drugim tudi krasen senčnat vrt za goste, ki je posebno poleti od izletnikov kar najbolje obiskan. V hiši je električna napeljava in se nahaja poslopje v dobrem stanju. Posestvo ima kar najidealnejšo lego in vso komodacijo. Leži na zelo prometni točki in je pripravno za izvrševanje vsake obrti. Kdor želi postati lastnik tepe, idealne domačije, naj si isto takoj ogleda na licu mesta, ker je v tork, dne 25. avgusta že licitacija.

Pers. 391/1931-2.

### RAZPIS

Pri mestnem fizikatu v Ljubljani je popolniti mesto mestnega zdravnika-praktikanta.

Pogoji so sledeči:

1. Državljanstvo kraljevine Jugoslavije.
  2. Starost ne nad 40 let.
  3. Dokaz, da je odslužil kadriški rok, ali da je od vojaške službe oproščen.
  4. Dokaz, da je diplomiran doktor vsega zdravilstva in da je dovršil po državi za zdravnik predpisano prakso v javni bolnici.
- V teku treh let po dnevu vstopa v mestno službo mora napraviti fizikatni izpit, prednost imajo pa oni, ki že imajo ta izpit.
- Pravilno, z vsemi potrebnimi dokazili opremljeno prošnjo je vložiti najkasneje do 28. avgusta 1931 pri predsedstvu mestnega magistrata v Ljubljani (personalni referent).
- MESTNO NACELSTVO V LJUBLJANI, dne 21. avgusta 1931.
- Župan in mestni načelnik: Dr. Danilo Pac l. z.

# MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi na devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

## Službe iščejo

**Organist in cerkovnik** z dobrimi pričetki, več knjigovodstva in drugih pisarniških poslov, išče primerno službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 9389.

## Prodajalka

mešanega blaga želi premeniti mesto na živahniji promet v Sloveniji. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor.

## Pisarniška moč

začetnica, abs. meščanske šole in trgov. tečajja, išče nameščenje v kakšni pisarni ali trgovini. Razume vsa pisarniška dela. Gre ev. nekaj časa tudi brezplačno. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Vestna« št. 9521.

## Išče se

primerno mesto za 20 letno mladenko s trgovsko šolo in 2 leti prakse v odvetniški pisarni, z znanjem slovenskega in italijanskega jezika v govoru in pisavi. Natančnejša pojasnila se daje v trgovini Rosmann & Tschurn, Ljubljana.

## Službodobe

**Ribiški paznik** se išče. Ponudbe pod zn. »Paznik« št. 9437 na upr. »Slovenca«.

## Prekajevalec

zmogel vseh del in pošten se sprejme v stalno službo. Ponudbe pod zn. »Prekajevalec« št. 9434 na upravo »Slovenca«.

## Več pletilk

za nogavice in za navadne stroje sprejme takoj pod ugodnimi pogoji tv. I. Kušlan, Kranj.

## Učenka

pridna, ki ima veselje do šoljine in je dobrih krščanskih staršev, se sprejme. Hrana in stan v hiši. Ponudbe na: Ivan Kunovar, Bled.

## Tapetnika

pomočnica in vajenca — sprejme I. Cerne, Dunajska cesta.

## Starejšo gospodično

veščo knjigovodstva, ki bi delala tudi druga dela — sprejemem v stalno nameščenje. — Ponudbe pod »Poštena« št. 9569 na upravo »Slovenca«.

## Zavuzek

## Zastopnike

za tekstilno konfekcijo in vezenje, vpeljane pri privatnih odjemalcih, sprejme Antonin Mertlik, Stolin, Červeny Kostelec, Č. S. R.

## Pouk

### Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospe. št. 16 zastoni. Pišite ponil!

### Gojko Pipenbacher

koncesijon. šoferska šola, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. - Zahtevajte informacije.

### Dame, pozor!

Veliki jesenski tečaj za krojno risanje in prikrivanje damskih oblek za dom in poklic, se vrši pri strokovno izprašani učiteljici ter lastnici modnega ateljeja Roza Medved, Ljubljana, Mestni trg 24, I. nad. Uspeh zajamčen. Kroji po meri.

## Dijaki

### Več dijakov

se sprejme na stanovanje in zajtrk pod skrbnim nadzorstvom. - Naslov v upravi »Slov.« pod 9440.

## Stanovanja

### Odda se

s 1. septembrom krasno, solčno stanovanje, obstoječe iz 3 sob, kuhinje, škrabne, kleti, drvarnice, pralnice in kopalnice. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9465.

### Stanovanje

komfortno, obstoječe iz 4 sob, sobe za služkinjo, predsobe, kuhinje, kopalnice in ostalih pritliklin, oddamo s 1. novembrom. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9439.

### Lepo stanovanje

solčno, 2 sobi, kuhinja, kopalnica in pritlikline, v novi villi, oddam s 1. septembrom. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 9565.

### Opremljena soba

se odda za Bežigradom za 300 Din mesečno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9570.

## Vnajem

### Trgov. pomočniku

ali pomočnici dam takoj v najem lokal in magazin na najpomembnejši točki Rogoške Slatine, pri župni cerkvi. Tudi vzajemno družabnika, kateri zna samostojno voditi trgovino. Takojšnje ponudbe na J. Stergulje, Rogoška Slatina, Sv. Križ 200.

## Tovarna

se odda v najem za daljšo dobo let. Ponudbe pod značko »Tovarna« na podružnico »Slov.« v Celju.

## Poslovni lokali

na Dunajski cesti št. 29, I. nadstr., so se 1. sept. na razpolago. Poizve se istotam.

## Lokal

pritličen, 3 prostori, na Gosposvetski cesti, primeren za trgovino ali pisarno, se takoj odda v najem. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9585.

## Delavnico

pripravno za kolarsko ali kako drugo obrt, oddam. Poizve se: Jesenice, Gosposvetska c. 33, Ignacij Morič.

## Lokal

dva prostora z izložbo, v centru Ljubljane, iščem. - Ponudbe pod »Centrum« št. 9566 na upravo »Sl.«.

## Denar

### Družabnik

za pisarniško in trgovsko sodelovanje se sprejme pri tehničnem podjetju v Ljubljani v svrhu razširjenja obrata s primernim kapitalom proti varstvu in udeležbi. Nastop takoj. Ponudbe pod »Resno 13« št. 9515 na upravo »Sl.«.

## Objave

### Preklic

Podpisana preklicem in obžalujem zaljivke, izgovorjene o Krmelj Ani dne 12. maja na Klancu, ker ji ne morem ničesar nečastnega očitati. - Klanc, dne 19. avgusta 1931. - Gros Ivana.

### Izjava

Podpisani Ivan Košič iz Črete št. 24 izjavljam, da je laž, kar sem spravil v javnost zoper Marijo Košič roj. Mejač in rejenčka Stefana Bastič ter se jima zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe. - Čreta, dne 13. avgusta 1931. - Ivan Košič.

## Posrestva

### Parcela

519 m<sup>2</sup>, solčna lega, naproti nove šole v Zgornji Šiški, se prodaja. Cena 25 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9483.

### Enodružinsko hišo

novi, z velikim zelenjavnim vrtom, v kuhinji vodovod, 10 minut od Kranja, tik dvorazredne šole, naprodaj. Cena nizka. Poizve se pri Mariji Pečar, Primskevo 84, p. Kranj.

### Tovarna usnja

se prodaja ali da v najem za daljšo dobo. Pismene ponudbe pod zn. »Usnje« na podružnico »Slovenca« v Celju.

## ZEMLJIŠČE ZA TOVARNO

cca 5—10.000 m<sup>2</sup>, z lastnim železniškim tirov tik ob postaji sredi Slovenije naprodaj. Dopise pod zn. »Tovarna« na podružnico »Slovenca« v Celju.

## Vila

blizu centra naprodaj. — Ponudbe pod »Sv. Krištof 1931« št. 9082 na upravo »Slovenca«.

## Prodaj

lepo enonadstropno hišo s trgovino in gostilno z gostilniškim inventarjem na prometnem kraju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9349.

## Posestvo

v bližini Ljubljane, za 6 ha travnikov in njiv, hiša z 9 opremljenimi sobami, lastno kopalnico, pripravno za letovišče, prodam ali oddam za več let v najem. Pismene ponudbe na upravo »Slov.« pod zn. »Letovišče« št. 9533.

## Nakup in prodajo

zemljišče in stavb posreduje samo svojim članom (strogo zaupno)! Vprašanja in ponudbe naj se pošljejo takoj na zgorajšnji naslov. Vabimo k pristopu! Delež 20 Din, pristopnina 10 Din, za odgovor znamka 3 Din. Osr. gosp. zadruga, r. z. z o. z., Ljubljana, Mestni trg 19, III. nadstr. Uradne ure v sredo in soboto od 15-17.

### Stavbna parcela

naprodaj tik sokolskega telovadišča ob Dunajski cesti. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9568.

### Amerikanci, pozor!

Nova hiša, ki donaha mesečno 1800 Din, se prodaja. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9591.

## Glasba

### Harmonij

z močnim glasom, dobro ohranjen, na 9 registrov, iz hrastovega lesa, naprodaj. Ogleda in kupi se pri Ivan Augustin, Reteče 5, pri Škofji Loki.

## Kupimo

### Bukovih drv

cepljenih, kupim več vagonov. Ponudbe pod zn. »Takošnje plačilo« št. 9520 na upr. »Slovenca«.

### Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6 II nadstr.

### Čreva

suha goveja in nasoljena ovčja kupuje vsako množino tvrdka Brača Perišin, Kastel Kambelovac pri Splitu, Dalmacija.

### Bukova drva

stare produkcije, deloma preperela, ev. mešana z gabrom ali hrastom, vsako množino, kupim. Plačilo takoj. Ponudbe pod »Bukova mešana« št. 9564 na upravo »Slovenca«.

## Prodajmo

Gramofonske plošče »Columbia«, velika izbira, po 20 Din. Dunajska cesta 36, pritličje.

## Vrtne zaklopne stole

prodaja pisarna Tribuč na Glincah. Telefon 2605.

## Suho seno

zdravo, ima naprodaj L. Nouschak, Bos. Dubica.

## Ugodno se prodaj

500 ccm AJS motocikel s prikolico, skoro nov, radi nakupa avtomobila; 500 ccm BSA motocikel s prikolico; 600 ccm Indian Scout, 6000 Din; 175 ccm Peugeot 3600 Din. - O. Žužek, Tavčarjeva 11, Ljubljana.

## Voz brek

na vzmeteh, na olinatni osi, v najboljšem stanju, po ugodni ceni naprodaj. Petkovišek Franc, Drenov grič 28, Vrhnika.

## SUHE HRUŠKE

zelo okusne, omot 5 kg 32 Din, omot 10 kg 60 Din razpoložljiva franco vsakemu naročniku tvrdka G. Drechsler, Tuzla.

## Poceni se prodaj

več Peugeot 12 HP avtomobilov, poltovornih in osebnih; Peugeot 24 HP 4 sedežni osebni in spremljivi v tovorne za 600 kg; Fiat 501, 4 sedežen; Fiat 503, 4 sedežen; Steyr tipa 4, 4 sedežen; Chevrolet omnibus, 18-20 sedežen. - O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 11.

## Več srn

starih in mladih - prodaja Toman, Resljeva cesta 30.

## Pletilne stroje

Jaquard 885, entlerca s škarjami in Kurbel tamborirna mašina naprodaj. - Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru.

## Haloško vino

graščinško, sortirano, kvalitetno, 10.000 l, ki sem ga primoran vzeti v bratje računa, prodam. Oddam vsako količino. Proti jamstvu najugodnejši pogoji. Informacije: E. Resman, Florijanska ulica 22.

## Kopalne čevlje

od 20 Din naprej, dobite pri »Luna«, Maribor - Aleksandrova cesta 19. Poštna naročila točna.

## Amaterska dela

izvršuje naiceneje Foto: ANTON MANCINI Rožna dolina pri Ljubljani Podružnica: Jesenice.

## Kurja ocesa

vajboljše sredstvo proturjnim očesom CLAVEN je masa



dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz vurnice in glavnega skladišča

## M. HRNJAK

CHORNAI - VSAH Varuje se potvorb

## Ľanene tropine

in druga krmila nudi najcenej Veletrgovina Žita in moka.

A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24

## Če

se slikate za 6 kart v ateljeju

## Josip Pogačnik,

dobite zraven brezplačno krasno, natančno podobno risbo. Oglejte si iste neobvezno v ateljeju Ljubljana, Mestni trg 17

**Pri bolezni želodca, črev**

slabi orebavi in hemeroidih jemljite tudi Vi »FIGOL«. »FIGOL« osvežuje in čisti kri

Dobiva se v vsaki lekarni, po pošti pa ga razpošilja proizvajalec: Lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2/44, 3 stekli s poštno 105 Din, 8 steklenic 245 Din. 1 steklenica 40 Din.

Potri neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni, nepozabni soprog, oziroma dobri oče, tast, stric in stari oče, gospod

## Josip Stoček

poslovodja v pokoju

v petek 21. avgusta ob ¼8 zjutraj, po kratki, mučni bolezni, v 75. letu svoje dobe, nepričakovano mirno v Gospodu zaspal. Pogreb blagopokojnika se bo vršil v nedeljo 23. avgusta ob 15 iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju. Sveta maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 24. avgusta ob pol 9 zjutraj v frančiškanski župni cerkvi. Krčevina pri Mariboru, dne 21. avgusta 1931.

Ana Stoček, soproga; Ida Rajšp roj. Stoček in Ana Stoček, hčerki; Josip Rajšp, zet, in vsi ostali sorodniki.

Brez posebnega obvestila.

V neizmerni žalosti naznanjamo pretužno vest, da nas je danes zjutraj za vedno zapustila naša preblaga mama, stara mama in teta, gospa

## Elizabeta Gašperin

nadučiteljeva vdova.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo 23. avg. ob 5 popoldne od hiše žalosti, Rožna dolina VII-7, na pokopališče k Sv. Križu.

Rožna dolina, 21. avgusta 1931

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Nenadoma nas je za vedno zapustil naš nad vse ljubljani soprog, sin in brat, gospod

## Ivan Konjar

zrakoplovni kapetan I. razr.

dne 21. avgusta po kratki, mučni bolezni. Pogreb dragačega pokojnika se bo vršil dne 22. t. m. v Novem Sadu.

Motnik-Ljubljana-Noví Sad, dne 21. avgusta 1931.

Žalujoče rodbine Konjar, Feher, Hribar.

Otfrid v. Hanstein: 121

## Strahotno potovanje na luno

Kriki in vzkliki vedno jačji. Vojaštvo je brez moči. Ze so obsuli avto, da ne more peljati dalje in se mora ustaviti. Toda na stotine krepkih rok ga dvigne kvišku. V zmagovalnem sprevedu izmenoma nosijo ramena Joe Allistra in pet vsemirnih potnikov proti Alistrovi hiši.

★

V dvorani Alistrove hiše, v isti dvorani, kjer so pred mesecem dni prijatelji vsemirske rakete bili vsi obupani, se je zbrala mala družba.

Predsednik Združenih držav, poslanik Nemčije, ravnatelj ameriških zvezdraz, zastopniki največjih časopisov, med njimi pa štirje vsemirski potniki, sveži in zdravi, dočim so All Rightu zdravniki pravkar obvezali nogo in je počival na nosilnici.

Okoli hiše pa je valovila in hrumela srečna množica.

»Živijo Allister!«

»Živijo Apel in Egon Helmstätter!«

Nato pa še glasnejši vzkliki: »Živele Združene države Amerike, živele Nemčija!«

In povsod so skupaj vihteli barve zvezdne zastave in nemško državno zastavo in Nemci in Američani so se bratsko objemali.

★

»Mister All Right, sto tisoč dolarjev za prvo po-

ročilo.« Mister Barret, lastnik »New York Evening Post« pomoli bolniku ček, pa že ga nekdo odrine.

»Četrť milijona Vam ponuja »New Yor Herald.« Barret vneto nekaj čeka.

»Pri meni ste v službi, tudi jaz Vam dam četrť milijona.«

Drugi so se gnelli okoli Korusa, pa jih je odklonil.

»Moje prvo poročilo dobi Nemčija in nihče drugi.«

Barret skoči na mizo. »Gospodje, samo en trenutek. Dovolite mi besedo! Samo po sebi je umevno, da ima pravico do vsemirskih potnikov ves svet, predvsem pa vsa Amerika. Triumfalni pohod bo tak, da ga svet še ni videl. Jaz ga bom vodil. Zavežite se za pol leta, pa Vas popeljem po vsem svetu in Vam plačam, kolikorkoli zahtevate.«

Zdaj pa skoči na drugo mizo Egon. Komaj da je kaj spregovoril, odkar je stopil iz rakete. »Hvala! Kaj naj danes naša petorica spriče zmagovalne radosti, ki nam doni nasproti, reče drugega ko: Hvala? Kaj bosta storila gospod Korus in mister All Right, to je kajpada njuna stvar, saj sta javna delavca in časnikarja. Jaz in moj ljubi očetovski prijatelj Valdemar Apel pa bova še danes zletela na Atkinson Peak. Usoda nam je bila tako naklonjena, da nas je pripeljala nazaj, zdaj si pa ne moreva kaj, da ne bi v znanstvenem delu zabeležila, kaj bi človeštvu naš polet lahko koristilo.

Hvala Vam lepa, vendar pa res nimava časa, da bi se dala proslavljati.«

Predsednik Združenih držav stisne Egonu roko.

»Zares, Vi ste pravi junak.«

Egon se nasmehne: »Morda samo temeljit Nemec.«

Poslanik njegove domovine pa ga pritisne na svoje srce: »Reciva rajši: pristen Nemec.«

★

Radostno navdušenje je še vedno hrumelo nad Friskom. Korusa in All Righta so v zmagovalnem sprevedu nosili po cestah, All Righta kar z njegovo posteljo vred.

Na strehi Allisterhousa pa je čakalo letalo. Veliko letalo, ki ga je Amerika podarila Egonu za dobrodošlico.

Apel je že sedel v kabini. Tudi Joe Allister, ki je z Ireno vred kajpada oba spremljal, je bil za na pot pripravljen.

Tedaj pa pride po stopnicah neznan gospod. Bolj prileten gospod v črni obleki in Allister se nasmehne, ko družbi sporoči: »Reverend Thomson pojde z nami.«

Irena Allister zardi in se stisne k očetu, ta pa stisne Egonu desnico.

»Prav zdi se mi, da bomo morali na Atkinson Peaku praznovati malo svatbo.«

Egon in Irena nobene besedice več zinli o njuni ljubezni, ko jo pa zdaj pogleda in se ozre v njene oči, pa takoj spozna: sreča je poletela k njemu v vsemirje.

Ko si je letalo rezalo v eter svojo svedrasto pot, so zvočniki vesoljni zemlji sporočili, da so se vrnili prvi ljudje, ki jim je bilo dano stopiti na mesec in da se je srečno vrnila vsemirska raketa.

K O N E C.